

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo **Cena 400 lir**

Leto XXXVII. Št. 104 (10.926)

TRST, nedelja, 3. maja 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TITOVA REVOLUCIONARNA MISEL VODILO NARODOM JUGOSLAVIJE

Na jutrišnji dan pred letom dni je v Ljubljani umrl predsednik Socialistične federativne republike Jugoslavije Josip Broz Tito, človek, ki je spremenil svojo domovino, človek, ki je ukazal in stopil na pot, ki vodi k sožitju, pravičnosti in trajnemu miru v svetu.

Jugoslovanski narodi, in mi v zamejstvu z njimi, so kljub pričakovanju trenutka, ki je postal v dolgi bolezni nezogben, onemeli v bolečini, ker nismo izgubili samo predsednika in državnika svetovnega ugleda, pač pa se prej kot voditelja, ki je znal popeljati svoje ljudstvo iz smrti, na katero so ga obsodili okupatorji, v življenje skozi častni boj, ki mu ni primere v zgodovini in ki ga je vodil 35 let v svobodi z enakimi dostojanstvom kot v narodnosvobodilni epopeji z dostojanstvom državnika in voditelja, ki niti za en sam trenutek ni bil pripravljen stopiti s poti, na katero se je podal na čelu svobodoljubnih narodov, pa čeprav je hoda po tej poti zahtevala žrtve in odgovodanja, a je prav zato vodila k vedno novim zmagom, k velikim ciljem svobode, neodvisnosti napredka in miru.

Kako ponosni smo bili, kljub črni žalosti, ki je polnila naša srca, ko se je na Titovi zadnji poti zbral pretek svojih najvišjih predstavnikov takorekoc ves svet, da se pokloni njemu, ki je s svojim bojem in zgledom postal simbol. Ponosni smo, ker smo občutili, kako je Tito še s svojo zvestobo, s svojim poslednjim dejanjem opozoril svet, velike in male, bogate in revne, razvite in nerazvite, med seboj prijateljske in med seboj nasprotnične si države vsa sveta, da je samo v skupnih prizadevanjih vseh za mir in sožitje, za jamčen napredok človeštva.

Kako močnim in presunljivim so bili prizori, ko so se neke reke ljudi pomikale mimo katedrala z njegovim truplom in potem brezkoncem žalnem sprevodu, ko je bilo slišati samo prijenj jok, v slovesni zbranosti pa čuti prisrčno, da ostaja Titova pot tudi po njegovi smrti pot svet, ki so po njej hodili z njim v veličastni narodnosvobodilni epopeji, v obnavljanju razrušene domovine, v graditvi socialističnih odnosov v jugoslovanski družbi in ob njevo nemenehen opozarjanju, da je bratstvo med jugoslovanskimi narodi največja in najbolj dragocena pridobitev narodnosvobodilnega boja in revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije.

Eno leto je minilo od tistega težkega dne, težkega ne le za jugoslovanske narode, pač pa za ves svet, saj je s Titom umrl borec za svet, drugačen, pravičnejši, lepši in mirnejši svet. V enem letu se ne more dosti spremeniti, čeprav živimo v živčnih časih, ko je vsak izživ in vsaka reakcija nanj lahko povod hudim zapletom in krizam. Eno leto je za nami od takrat, ko so se tu in tam oglašali zlobni glasovi o času po Titu in so per tem mislili predvsem na Jugoslavijo in njeno sposobnost obranjanja in razvijanja orjaške Titove zapuščine. Nekateri so celo kovali mračne načrte in si delali dolocene utvare, da bo ta Titova stvarba stopila z jasno začrtane poti bodisi v eno ali drugo stran ali se celo zrušila pod težo problemov.

Za vse tiste pomeni to leto od Titove smrti, hudo razočaranje. Jugoslovanska družba se je sicer morala in se še kar naprej mora spopadati s težavami, s kakršnimi se sprčo zaostreane gospodarske krize bolj ali manj spopada ves svet od bogatih do revnih, spopadati se mora tudi s problemi svoje lastne rasti. To je nekaj povsem normalnega in tako je bilo tudi za časa Titovega življenja. Toda prav v takem nelahkem mednarodnem in notranjem položaju je dokazala svojo notranjo trdnost in sposobnost, da odločno in uspešno premaguje težave in razvija ter izpopolnjuje svoj samoupravni družbeni sistem in svojo notranjo demokracijo ter utrjuje svojo trdnost, slovečo na enakopravnosti narodov in narodnosti in njihovi medsebojni vzajemnosti. Ob tem ostaja trdna na obrambi svoje neodvisnosti in na razvijanju mednarodnih in dobrososedskih odnosov v duhu Titove politike nevtrnosti in boja za mir.

Tako ostaja Titova pot slej ko prej pot Jugoslavije in njenih narodov. Titova revolucionarna misel pa vodila za nadaljnje odločitve v nenehnem družbenem razvoju jugoslovanske stvarnosti. Romanja na Titov grob v dediščini svetilnice nam ga jo prav zato nezmerljivo več kot simbolno izražanje spoštovanja velikega človeku, so ob tem predvsem potrjevanje zvestobe njegovega dela in njegovi oporoki.

JOŽE KOREN

V ZNAMENJU ENOTNOSTI DELOVNIH LJUDI

Prvomajske proslave v Italiji in po svetu

Predsednik ZSJ Potrč v Labinu - Na stotine aretiranih v Pinochetovem Čilu

RIM — Stotisoči delovnih ljudi so v Italiji proslavljali 1. maj v znamenju enotnosti in potrjene ožveze nadaljevanje enotni boj za vzpostavitev pravičnejših družbenih odnosov, za napredok in za mir. Izjavila so se zlohotna pričakovanja desničarskih političnih in gospodarskih krogov, ki so v zadnjih tednih napihovali različna gledanja tih sindikatov glede možnosti popravkov k veljavnemu sistemu draginske doklade v okviru platforme protinflacijskih in protikriznih ukrepov in celo napovedovali razdor v sindikalnem gibanju. Z vseh shodov in manifestacij, ki jih je priredila enotna zveza CGIL - CISL - UIL po vsej državi, ter iz govorov najvišjih sindikalnih voditeljev je odgovor takim manevrom izvenel nedvoumno: enotnost je nezamenljiva vrednota sindikalnega gibanja in temelj za nadaljnje zmage vseh delovnih ljudi.

«Instrumentalne in sektaške polemike, nestrpnost in natolcevanja» je obsodil na velikem sindikalnem shodu v Rimu sam generalni tajnik CISL Carniti, ki je naglasil, da bo sindikat sprejel razpravo o draginskih dokladi čele ko bo vladala globoko preokrenula pogubno gospodarsko politiko s stvarnimi ukrepi za zajezitev inflacije (zameritvev tarif in nekaterih cen ter stanarjev, boj proti davčnim utajam, znižanje bančnih obrestih) in ob strogem jamstvu za ohranitev kupne moči plač.

Skoraj povsem enake misli sta razvijala na sindikalnih shodi v Tarantu tajnik UIL Benvenuto in v Bologni tajnik CGIL Lama, ki sta prav tako poudarila nujnost utrjevanja enotnosti, kot prvi pogoj za uspeh sindikalnih prizadevanj za novo gospodarsko politiko. Na sindikalnem shodu v Boloni so spregovorili tudi zastopniki jugoslovanskih sindikatov, enotna sindikalna zveza pa je prav ob 1. maju odprla razstavo več kot 200 del, ki so jih poklonili umetniki zagrebške «Grupe 68», ki so izkupiček od prodaje namenili družinam žrtv lanskega fašističnega atentata na bolonjski postaji.

Številne prvomajske proslave so bile tudi po vsej Jugoslaviji. V četrti, na predvečer 1. maja je bil pred skupščino v Beogradu slavnostni koncert, v petek pa so bili prvomajski mitingi, po vseh republikah in pokrajinah. Predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Miran Potrč je govoril v Labinu, kjer je bila prvomajska proslava združena s proslavo 60-letnice labinske republike, na Primorskem pa je bilo že tradicionalno prvomajsko slavlje na Sočerbu.

Delovni ljudje so se zbrali na množične manifestacije ob prazniku dela povsod po svetu. V Moskvi je bila tradicionalna parada na Rdečem trgu, kateri pa niso prisostvovali veleposlaniki večine zahodnih držav (iz protesta proti zasedbi Afganistana). Na Poljskem samostojni sindikat «Solidarność» ni priredil nobenih proslav, delavci so se pa na pobudo partije vsesod zbrali v Varšavi v velik sprevod (od 200 do 300 tisoč ljudi), ki so ga vodili tajnik PZDS Kania, predsednik vlade Jaruzelski in druge najvišje državne osebnosti.

Tudi v Pinochetovem Čilu so si delavci kljub fašističnemu terroju upali na ulice, a je policija manifestacije razglašala s silo ter aretirala v več mestih na stotine delovnih ljudi, v samem Santiagu 141, med njimi tudi nekaj rudarjev iz rudnika bakra «El teniente», kjer je v teku stavka. Na različnih policijskih prepovedi je tudi 2.000 argentinskih žensk, mater ali žena nasprotnikov vojaškega

Končan obisk Gedafija v SFRJ

BEograd — Z objavo skupnega poročila se je sklenil uradni obisk libijskega predsednika Gedafija, ki se je v preteklih dneh pogovarjal z najvišimi voditelji SFRJ. Skupni kom. nika izraza zaskrbljenost nad napetostjo v mednarodnih odnosih, ki je posledica poskusov vmešavanja v notranje zadeve suverernih držav, blokove politike in obojevalne tekme. Jugoslavija in Libija pozdravljata uspeh nedavne konference nevtrstvenih v New Delhiju in ugotavlja ugoden razvoj medsebojnih odnosov ter nadaljnje možnosti plodnega sodelovanja.

BEograd — Po prvih podatkih o nedavno izvedenem popisu je bilo 31. marca v Jugoslaviji 22 milijonov 352 tisoč 162 prebivalcev, milijon in 800 tisoč več kot ob ljudskem štetju pred 10 leti.

PRED BLIŽNJIM REFERENDUMOM

Cerkev zastruje kampanjo o splavu

Levičarski in laični uslužbenci RAI o instrumentalizaciji državne radiotelevizije — Berlinguer je opozoril na nevarnost, ki jo predlog Gibanja za življenje predstavlja za demokratično družbo

RIM — Nadaljuje se grobo vmešavanje Cerkev v kampanjo o referendumu o splavu. Danes bo o tem menda pozvil govoril papež Janek Pavel II., tudi včeraj pa ni manjkalo posegov od strani cerkvenih dostojanstvenikov. Tako se je za odpravo zakona o splavu zavzel kardinal Siri v članku, ki ga objavlja milanski dnevnik Avvenire (kateri je lastnik, ki kot znano, Vatikan), prav tako včeraj pa se je za odpravo zakona povzelo izrekla italijanska škofovska konferenca, ki je izrekla solidarnost s »poslanstvom papeža Janeza Pavla II.«

Tem pozivom «za življenje» se pridružujejo pozivi demokratijskih veljakov, KD je sicer od vsega začetka trdila, da ne bo vodila škofarske vojne o splavu, včeraj pa je Piccoli dejal, da «ni reči, da je KD nevtralna» in je pri stavil da so hoteli demokratijski pustiti razpravo izven strankarskih kalkulov, ter da so želeli, da bi to naredile tudi druge stranke. Pri tem pa je Piccoli ponovno stališča, da gre za vprašanje človeških, krščanskih in družbenih načel ter

poudaril, da je KD «za izbiro Gibanja za življenje, ker vsebuje popustljivost zakona o splavu velike pomanjklivosti». Piccoli ni skopalaril z običajnimi parolami o vrednotah življenja, ni se pa vedel poglavit v vsebino zakona o splavu, kot tega ni naredil niti Andreotti, ki je dejal, da je namen »zeleno glasovanje« torej tiste, s katero bomo glasovali o predlogu gibanja za življenje, da prepreči neodgovorno ubijanje bitij, ki imajo pravico do rojstva...»

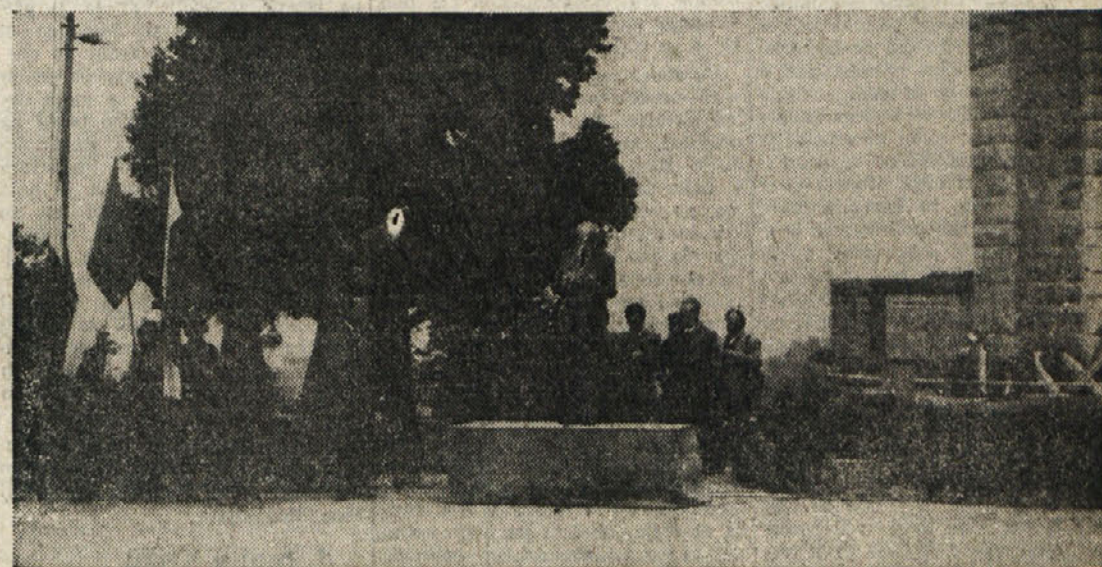
Pri tej svoji kampanji se Cerkev in demokratijski posluzujejo vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev. Ena nedovoljenih so televizijski ekrani, na katerih (po prvi televizijski mreži) so »informativne oddaje« vse preje kot informacija, predvsem zaradi posnetkov, marsikdaj pa tudi zaradi spremnega besedila. Uslužbenci RAI, ki pripadajo vsem levčarskim in laičnim strankam, torej vsi razen fašistov in demokratičnega, so bili zato včeraj prisiljeni pozvati predsednika upravnega sveta RAI, naj poseže zato, da bodo spoštovala osnovna pravila javne radiotelevizijske službe, še zlasti zato, ker smo priča »instrumentalnemu povečevanju izjav in stališč cerkvenih oblasti o vprašanju splava.«

V ospredju je torej vprašanje vmešavanja Cerkev v strogo državna vprašanja, torej kampanja, ki je po svoje še ostrejša od kampanje o zakonu o razporoki. To ne razburja le levce, PLI Zanone je tako opozoril, da preha kampanja o splavu na zgrešen raven in pozval volivce, naj preprečijo, da »postane prekinitev nosečnosti zopet kaznivno dejanje in da se zopet pojavi človeška tragedija in družbena sramota, ki jo predstavlja skrivni splav.«

Tajnik KPI Berlinguer pa je včeraj opozoril še na en aspekt sedanje kampanje. Če bi bil odpravljen zakon o splavu, je dejal, bi bil to hud udarec za vse družbene zahteve, ki jih postavljajo ženske in bi tudi utrl pot novim napadom na demokracije pridobitve, ki jih je delavstvo izbojevalo. Skratka, problem je mnogo širši od samih moralnih in verskih aspektov splava, saj seže v sam demokratični razvoj italijanske družbe, ki ga želijo nazadnjaške sile zaustaviti.

PRVEGA MAJA V ŠTEVERJANU

GORIŠKA PROSLAVA 40-LETNICE OF

Na glavnem trgu v Števerjanu, pred spomenikom padlim v narodnosvobodilni vojni, so na praznik prvega maja proslavili 40-letnico ustanovitve Osvobodilne fronte. Za to priložnost so k spomeniku položili vence SKGZ, VZPI - ANPI, sekcije KPI in krajevne skupnosti Kojsko. Po zvokih godbe iz Nabržine in uvodnih besedah Ivana Humarja, ki je vse navzoče povabil k enominutnemu molku v počastitev padlih v osvobodilnem boju, so o pomenu nastanka OF za takratno in sedanjo usodo slovenskega naroda, za italijansko - jugoslovanske odnose, za razvoj italijanskega odprniškega gibanja in za zamejsko narodnostno skupnost spregovorili medvojni in povojni družbenopolitični delavci na Primorskem in v Sloveniji Julij Beltram-Janko, član pokrajinskega vodstva VZPI - ANPI Silvino Poletto in predsednik teritorialnega odbora SKGZ dr. Mirko Primožič.

Julij Beltram, ki je bil med vojno član pokrajinskega odbora za Slovensko Primorje, je ugodoma opozoril, da proslavlamo hkrati tri pomembne obležitice: 40-letnico ustanovitve OF, 30-letnico osvoboditve in mednarodni delavski praznik, 1. maj. Potem pa je prišel k prelomnemu letu v zgodovini slovenskega naroda, letu 1941, ko je bila ustanovljena OF, enotna, vsenarodna, nadstrankarska politična organizacija, ki je v zgodovini slovenskega naroda zapisala najsvetlejšo stran, ne le za tisti, ampak tudi za kasnejši čas, ko je bilo treba obnoviti porušeno domovino in ohraniti priborjeno svobodo in neodvisnost. Beltram se je spomnil prvih aktivistov OF v Brdih, Antona Veluščka in Adrijana Kumarja, in splošne udeležbe briškega prebivalstva v NOB. Poudaril je važnost povezovanja osvobodilnega boja proti okupatorju z bojem antifasistov v Italiji, kar je predstavljalo podlago za današnje dobrososedske odnose.

Na njim je član pokrajinskega vodstva VZPI - ANPI Silvino Poletto opisal agresivnost italijanskega fašizma, obsodil je uničevalni program, ki ne omogoča dijakom, da bi se seznanili z zgodovino fašizma in odprniškega gibanja, z nastankom prve garibaldske enote v Italiji prav tu, v sosednjem Krminu. Dejal je, da velik delež našega prebivalstva v osvobodilnem boju dokazujejo številni spomeniki, in opozoril, da javne ustanove postopno zmanjšujejo duha odprniškega gibanja, tako da danes lahko govorimo o občutnem odstopanju od stališč leta 1973, ko sta občina in pokrajina skupno s partizanskimi organizacijami priredili enotno proslavo odprništva in udeležbo slovenske govornice Marije Bogataj.

(Nadaljevanje na 3. strani)

«Slovanska» manjvrednost in «rimska» vzvišenost...

Raziskovalno delo v rimskem osrednjem državem arhivu je zame vedno dramatično doživetje, saj je tam shranjenih na tisoče in tisoče političskih dokumentov, ki nadsepe zgovorno pričajo o usodi primorskih Slovencev pod fašizmom. Tokrat pa je bilo drakrat dramatično, kajti v roke mi je prišel material, med katerim je bil tudi faskisel mojega očeta. Gre za tisto široko protislovno akcijo, ki so jo uprizarile italijanske oblasti med leti 1940 in 1941 in jo kronale z drugim tržaškim procesom. Iz telegramov ministrov, kvestorjev, policijskih direktorjev, prefektov, iz poročil uradnikov, zlopane OVRE, izko ravnodušnih v svoji birokratski neprizadetosti, a obenem tako zgovornih o odkritju, procesu in

obsodbi naših antifasistov, je zadihala vame neka domaća tragedija, ki me je globoko vznemirila.

O rezultatih tega raziskovalnega dela bom govoril drugje. Tukaj naj se samo ustavim pri prvotni, ki sem jo večkrat zasledil v pisanju fašističnih veljakov, da je treba namreč s Slovenci postopati s trdo roko. Rešiti mefekt je tako pred zaključkom procesa zagotavljal podatniki za notranje zadeve Buffariniju: «Po našem odnosu v Sloveniji in na Hrvaškem, odnosu, ki je hotel biti izraz rimske pravice in pravem pomenu besede, ki pa ga je to še enkrat ponavljam, ta manjvrednost naša smatrala za dokaz naše sihičnosti», mislim, da bi dejanje usmiljenja bilo škodljivo zaradi svojih posledic in to z vsakega vidika. Tržaški prefekt Tamborini pa je konec decembra 1941 poročal v Rim, da je javno mnenje v našem mestu z obžalovanjem sprejelo novico o pomilostrastni stitvi od desetih obsojenec na smrt, to pa zaradi tega, «ker pozna značaj Slovana, s katerim zaleže samo trd maten, kar radi naravne zlobe, ki je povezana z zvišostjo in hinavščino te rase».

Ob takih in podobnih mnenjih, ki so, o tem sem prepričan, še danes živa, sem se bridko zanimal. Podoba, ki jo imajo o nas ljudje, s katerimi nam je usojeno živeti, je očito prav tako izkisljena v negativnem smislu, kakor je neretiščna v pozitivnem ona, ki jo imamo mi o sebi. Med nami namreč še vedno živi prebrisanje herderjanskega izvora, da smo miroljubni, skromni, v svoji prinski skromnosti nepokvarjen rod, ki mu je sojeno živeti kakor nedolžni ovci med krvoločnimi volkovi.

Najbrž ne bo držalo ne eno ne drugo: smo pač ljudje z slabostmi in vrlinami, značini hudega in dobrega, kakor vsi ostali. Vprašujem se, ali ne bi bilo mogoče, prav na podlagi tega svoj znanja skupne usode tu na naših tleh, kjer so nacionalne strasti in spori še vedno živi, naiti poti do kulturnejšega sožitja. Mislim, da se ne varam, če rečem, da smo se Slovenci že dokopali do prepricanja, da je mogoče samo v treznem pogovoru reševati stare nesporazume. Ali bomo našli med italijanskimi somišelniki v tem iskanju novih, naprednejših, bolj človeških odnosov dovolj sogovornikov? Ali pa so med njimi še vedno živi predhodki o «rimske» vzvišenosti in «slovanske» manjvrednosti? V tem primeru se ne bomo iznebili puntarski dediščini naših očetov.

JOŽE PIJREVEC

Haig pri Forlaniju Colombu in papežu

RIM — Ameriški državni tajnik Alexander Haig je prišel včeraj v Rim, kjer bo v ponedeljek in torek sodeloval na posvetu zunanjih ministrov 15 članic NATO. Gen. Haig se je jutri najprej sestel s predsednikom vlade Forlanijem, nato pa z zunanjim ministrom Colombom, s katerim je izmenjal mnenja o mednarodnih vprašanjih, še posebej pa o zaostrih krize v Libanonu in o odnosih Zahod - Vzhod. Popoldne ga je sprejel na zasebni obisk tudi papež Janek Pavel II.

Napetost v Ulstru

BELFAST — Po 63 dne glavnih stavke je Bobby Sands, pripadnik nacionalistične skupine IRA, ki je bil v zaporu izvoljen za člana angleškega parlamenta, na pragu smrti. Medtem ko Sands hira v ambulantni posebnega zapora v Mazeu, doživlja Severna Irska vzdušje obsednega stanja, v pričakovanju izredne odzivne teroristične dejavnosti, ki bi nastopila po njegovi smrti.

Srečen konec preusmeritve letala

PARIZ — Srečno se je končala ugrabitev letala, ki ga je neki nevarnovnešeni Irec preusmeril iz Londona na francosko letališče Le Touquet. V letalu je bilo 123 oseb. Na francoskem letališču so pripadniki policijskih sil vrli v letalo in aretirali gusarja.

Po 42. kongresu PSI

«Smo šele na pol poti, ki jo moramo prehoditi, da postane socialistična stranka najbolj odločujoča sila v državi», je dejal v svojem zaključnem govoru na kongresu socialistične stranke v Palermu tajnik Bettino Craxi. «Zaradi tega moramo biti previdni na drugem delu te naše poti, da ne zardemo ponovno z gore v dolino ter izgubimo to, kar smo v zadnjem času pridobili.» Previdnost bo torej vodila za socialistično politiko v prihodnjem obdobju. V tem času, s tako previdno akcijo, naj bi se socialistična stranka utrdila na tistem osrednjem prostoru v italijanskem političnem spletu, kamor jo hoče pripeljati Craxi in njegovi mladi sledenci, ki so dosegli na predkongresnih skupščinah in tudi na kongresu tako visoko zmago, kakršne ni doslej beleži v skoro devetdesetletni zgodovini socialistične stranke v Italiji, noben leader in nobena struja.

Palermni kongres je pomenil za italijansko socialistično stranko ne le zmago reformizma, ne le izrednega, in v tolikšni meri, še nikdar zabeleženega zanimanja drugih strank in tiska zanj, pomenil je v prvi vrsti skoro popolno prenosno stranke. Nič več sklicevanj na slavno zgodovinsko preteklost, na stare mite, na nekdanjo ideologijo. Sedanja socialistična stranka se čuti sodobno, o starih leaderjih in idejah govori le toliko kot je nujno potrebno. Zaradi tega so predvsem mladi zgolj iz njujdosti sprejeli glasove prejšnjih voditeljev, Lombardija, De Martinia, Mancinija.

Vsa teža posegov in seveda v zvezi s tem tudi vse zanimanje novinarjev, politikov drugih strank, italijanske javnosti, je bilo namenjeno sodobnim vprašanjem, odnosu socialistov do sedanje vlade in s tem v zvezi odnosom z demokratičnimi, komunisti in manjšimi strankami ter tudi, čeprav ne tako izrazito, notranjim vprašanjem socialistične stranke.

Vprašanje obstoja ali padca Forlanijeve vlade je bilo sicer aktualna tema, vendarle uokvir-

jena v širši okvir odnosov med socialisti in demokratičnimi na eni ter komunisti na drugi strani. S svojim posegom je Berlinguer nudil možnost odpranja dialoga med komunisti in socialisti: za tak dialog, ki ni poznal v zadnjem času najboljše oblik in ki je tudi v komunistični partiji povzročil različna gledanja na stvar.

Vlada, bolj rečeno koalicija, ki podpira vlado, naj bi ostala, po Craxijevih besedah, do konca mandata dobe sedanjega parlamenta. S tem ni rečeno, da bi Forlani moral še tri leta ostati na čelu vlade, s tem ni rečeno, da bi na tem mestu moral za vedno ostati demokratičnjani. Predstavniki te stranke še vso povojno dobo zasedajo mesto predsednika vlade, imeli so najvažnejša mesta v državni upravi. Nikjer pa ni napisano, da mora ostati vedno tako, je dejal Craxi; če bolj so to poudarjali razni njegovi sodelavci. Na kongresu je bila po-

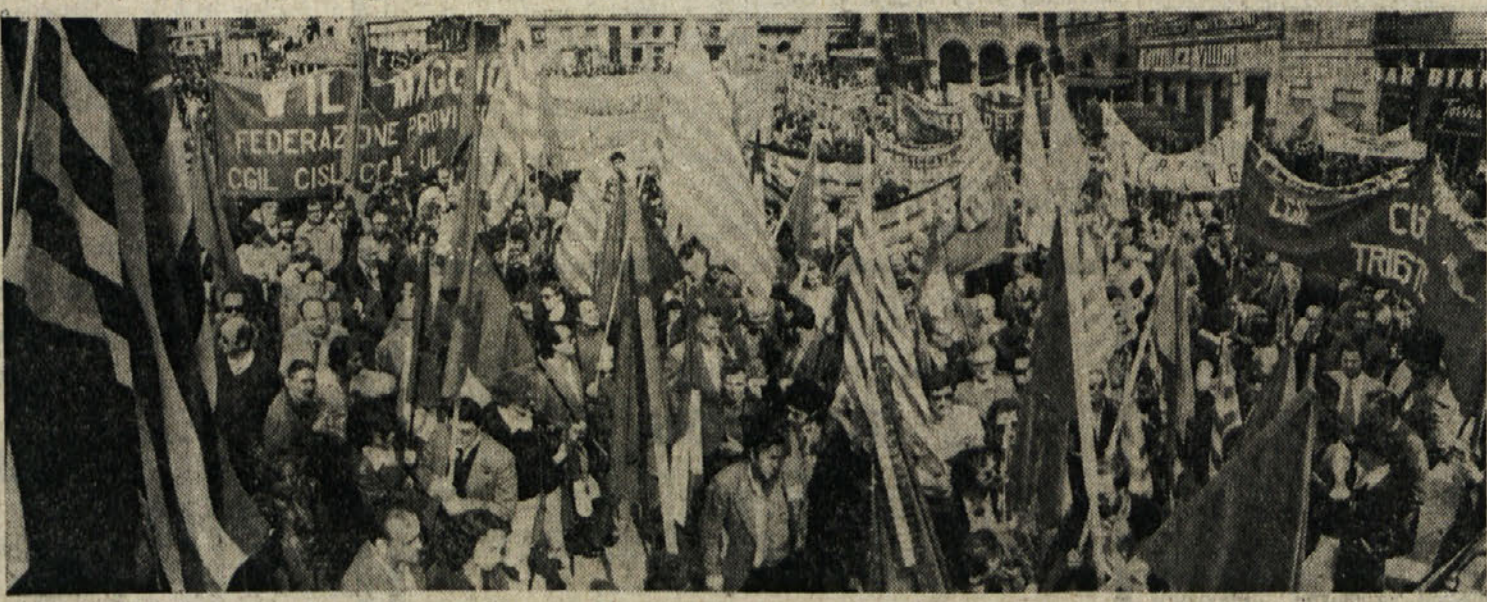
trjena želja socialistov, da zasede njihov predstavnik mesto predsednika vlade, vendarle očitno nečjo v to preveč siliti, hočejo pripraviti primerna tla za tak dogodek, ki bi pomenil precejšen preokret v italijanski politiki. Zaradi tega morajo biti socialisti previdni, je na kongresu večkrat poudaril Craxi. Vprašati se moramo sicer, kako stabilna bo ta Forlanijeva vlada, če pride, najbrž kmalu, do spora, od ostrega spora med dvema partnerjema koalicije, socialisti in republikanci, ki niso, s predsednikom Visentinijem, nič kaj prijateljsko razpoloženi do Craxijeve politike.

Kaj pa na levi? Socialisti so zavrgli veliko starega in sedanja stranko, upoštevajoč tudi spremembe v statutu, ki določajo tudi neposredno izvolitev tajnika ter

MARCO WALTRITSCH

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Osrednja prvomajska manifestacija v Trstu

V petek je bil v Trstu tradicionalni prvomajski sprevod z zborovanjem na Trgu Goldoni. Poročilo na 2. strani (Foto Marjo Magajna)

Z VELIČASTNEGA IN NEFORMALNEGA PRVOMAJSKEGA SLAVJA NA GOLDONIJEVEM TRGU

Kljub notranjim razlikam sindikalno gibanje enotno v boju za novo gospodarsko politiko

Franco Marini: Sindikati ne bodo klonili tistim, ki strežejo po enotnosti delavskega razreda - Ivana Placer: Naš boj se bo nadaljeval v znamenju sožitja med Slovenci ter Italijani - Prvomajske proslave tudi v Miljah, Nabrežini in Križu - Podelitev priznanj na trgovinski zbornici

Zdajšnje razlike znotraj sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL nikakor ne bodo okrnile njene moči. Pa tudi ne njene enotnosti, ki je v tem tako težkem obdobju za Italijo in Tržaško še kako potrebna. Točno opredeljene sile skušajo za vsako ceno razklati napredno sindikalno in delavsko gibanje, vendar naj si ne delajo utvar: to jim ne bo uspelo. Kljub občasnim nesoglasjem v sindikalni zvezi bo ta znala sedanje težave prebroditi — v tem smislu so tudi že vidni znaki napetostnega popuščanja — in soočeno zasledovati zastavljene si cilje. V prvi vrsti pritisk na vlado za korenito preoblikovanje gospodarske politike, ki je v danih razmerah pravzaprav sploh ni. Nujno potrebno je, kar najbolj resno ter učinkovito načrtovanje, in to v korist ljudstva kot takega, ne pa, kot se danes dogaja, privilegiranih oblastnih skupin. To bo se lažje dosežilo z ideološko enotnostjo delovnih množic, katoliških in laičnih, tako ali drugače politično opredeljenih. Koliko zadeva tržaško pokrajino in deželo Furlanijo - Julijsko krajino, pa velja, da bo njej treba posvetiti še toliko več pozornosti, sicer toliko, kolikor je v treba posvetiti Italijanskemu jugu. V naših krajih se mora ustrezni boj odvijati ob najpolnejšem vzajemnem zaupanju, sodelovanju in omlanem sožitju med Italijani ter Slovenci.

To je v strnjeni obliki smisel govorov med petkovno veličastno prvomajsko proslavo v Trstu. Na Goldonijem trgu, kamor je približno petnajststisočglava množica krenila s Trga Pestalozzi v živopisni ter s protestnimi gesli obogateni povorci skozi mestno središče, sta sprejela Ivana Placer (italijanski v slovensko) in imenu pokrajinskega vodstva CGIL - CISL - UIL ter Franco Marini kot zastopnik vsedržavnega vodstva enotne sindikalne zveze.

Ivana Placer je 1. maj označila kot praznik miru v neveselju vzdruženju, ki pa se odvija brez formalizmov. To je prvi maj boja za socialno pravičnost in proti vladi tado kaskarna danes je. Kdo dela in kdo odloča, se je vprašala, delovni ljudje ali vlada? Vlada naj se spreobrne in ne delavci, vlada potrebuje zaupanja delavcev, ne pa delavci nje. Vlada naj nemudoma in korenito spremeni svoje gospodarsko politiko, delovni ljudje zahtevajo otipljivo ukrepanje, ne marajo besedičenja. Omenila je spodbudne vesti v zvezi z miljsko ladjedelnico in zaželela tako naš pokrajini kot vsej naši deželi obetavno gospodarsko bodočnost, ki pa jo morajo zagotoviti v Rimu. To pomeni, da mora Rim začeti izvajati resno proizvodno in naložbeno politiko. Tujakšnje sindikalno gibanje se bo v tem pogledu odločno borilo, delavci so močnejši od tistih, ki jih hočejo streti, boj se mora bojevati ob demokratskem sožitju Slovencev ter Italijanov.

Za Placerjevo Franco Marini, pomoln generalni tajnik v vsedržavnem vodstvu CISL. Zatrdil je, da sindikalna zveza ne bo nasledila tistim, ki hočejo njen razkol, kajti trenutne notranje razlike se razčistujejo s tvornim dogovarjanjem za soglasno doseg prvenstvenega cilja, da v Rimu uberejo drugačno pot v gospodarski, zlasti pa v industrijski politiki. Predlagal je šestmesečno zamrznitev cen najnujnejšim življenjskim potrebščinam, v zameno pa znano popustitve glede vprašanja draginskih doklade: ta mora seveda ostati, kvečjemu je njen mehanizem močnejši pri krožitju tako v korist tovarnarjev kot v korist njihovih službenec. Marini je po eni strani ostro napadel avtonomne sindikate (npr. glasnik avtonomne zveze) za zahtev od vlade, da omogoči kakoršnjo uveljavitev novih delovnih pogojev državnih in poldržavnih službenec (npr. šolnikov), kajti te se uveljavljajo sistematično z enoletno zamudo, kar sprito 20-odstotno inflacijo pač ni mogoče smiselno. Križev in težav, ki bremenijo italijansko gospodarstvo, ni krivo življenje plač in mezd, tega ni kriva draginska doklada, ki v nobenem primeru ne more dočeti inflacijske stopnje, tega je kriva nesmotna gospodarska politika, kakršne v drugih industrializiranih državah ne poznajo. Marini je pripomnil, da bi nadaljevanje dosedanje gospodarske politike morda ne povratno prizadelo stopno splošne rasti, hudo poslabšalo zunanjeplačilno bilanco in nevarno skrečilo za zaposlenost raven. (dg)

MLADA MOTORISTA OB ŽIVLJENJE MED NESREČO NA OBALNI CESTI

Na obalni cesti je bil na preveč maha zvečer izredno gost promet in to še posebno v smeri iz Sečla na proti Trstu. V mestno središče se je vračala dolga kolona vozil in med njimi sta bila na motorju kavaski tudi 20-letni policijski agent Salvatore Fallica iz Catanie, ki je bil nameščen na mejnem prehodu pri Fernetičih, ter njegov 24-letni prijatelj — finančni stražnik Claudio Delle Fave, ki je služboval v

1. maj v Miljah

Tudi v Miljah so proslavili praznik dela in delavcev na slovesen palestinskih mladincev, na repu spreveda so bili — kar je še kar način, saj so Miljani dobobra napolnili Trg Marconi, kjer je bilo osrednje zborovanje, še prej pa so šli v povorki po mestnih ulicah.

Na zborovanju je najprej spregovoril predstavnik delavskega sveta ladjedelnice Alto Adriatico, ki je podčrtal, da je bila v prejšnjih dneh izbojevana pomembna zmaga v boju za obstoj ladjedelnice same, ta zmaga pa je bila mogoča, ker so vsi dejavniki tržaške pokrajine skupno nastopili. Še naprej pa bo potrebna budnost in aktivnost vseh, da se vprašanje obstoja ladjedelnice pozitivno in dokončno reši. Nato je sindikalist Patricij Košuta nanizal nekaj misli, oziroma analiziral sedanji gospodarski položaj v državi in v naši deželi. Dejal je, da praznujemo letošnji 1. maj v znamenju velikih težav, zmedenosti in negotovosti, saj je gospodarska kriza iz dneva v dan hujša in težja, ob tem pa imamo vlado, ki ne pokaže nobene politične volje, da bi načrtno ukrepala in iskala izhod iz krize. Košuta je nato govoril o bojih sindikalnega gibanja na Tržaškem. Sindikalno gibanje si prizadeva tudi za priznanje pravic Slovincem in zaradi te

ga je vedno obsojalo tisto vzdušje nasilja in napetosti, ki ga širijo konservativne in neofašistične sile v Trstu.

Tudi italijanski govornik, sindikalist Rodolfo Gasivoda je podčrtal težak gospodarski položaj, obenem pa izrazil zadovoljstvo, da je glede ladjedelnice Alto Adriatico enotna akcija vseh privedla do obetajkih rešitev. Gasivoda pa je ob tem tudi poudaril, da se mora delavstvo v Italiji še vedno boriti za svoje pravice, saj mora stalno nekaj žrtvovati za tako imenovani dizeh iz krize. Govornik je nato razčlenil nekatere pojave, kot so inflacija, naraščanje cen in dražine doklade, od katerih so najbolj prizadeti prav najrevnejši slovi. Treba je enotnosti, je poudaril Gasivoda, tudi zato, da se naprej ovrnodnotimo vlogo miru, sodelovanja in sožitja med Jugoslavijo in Italijo, tisto vlogo, ki jo specifično ima naša dežela.

Po manifestaciji na Trgu Marconi pa so v Centru za mednarodno umetnost odprli razstavo fotografij Tine Modotrijeve.

1. maj v Križu in v Nabrežini

Osrednja prvomajska manifestacija na zahodnem Krašu je bila v Križu, kjer so praznovanje delavskega praznika začeli že v četrtek

zvečer z uspešno kulturno prireditvijo v prireditvi KD Vesna v domu Albert Sirk. V petek pa se je začelo tridnevno slavlje — v prireditvi vaške sekcije KPI J. Verginella — ki se bo končalo danes: ob 10. uri bo na sporedu ex tempore na temo, 1. maj, ki bo namenjen otrokom in odraslim; ob isti uri bo ravno tako v Ljudskem domu razprava o referendumih, ob 18. uri pa bo zaigral godbeni ansambel iz Ricmanj.

V petek popoldne je bil v Ljudskem domu kulturni spored, v okviru katerega sta nastopila moški pevski zbor Vesna in kriška godba na pihala: priložnostna govora sta imela član vsedržavnega vodstva KPI poslanec Fernando Di Giulio in deželni svetovalec Boris Iskra. Di Giulio se je v svojem govoru postavil predvsem o hudi gospodarski in družinski krizi, ki tare državo: podčrtal je važnost, ki jo v trenutkih ima delavski razred, ki se mora nenehno boriti za uveljavitev svojih pravic. Forlanjevi vladi je namenil vrsto ostrih kritik, ker se ne zna izmotali iz sedanjega stanja, predvsem pa zato, ker nima nobene pobude, še posebej na področju finančne politike, pač pa ni jasno, kaj pravzaprav hoče Forlanjeva vlada, je podčrtal Di Giulio in pristavil, da odgovornost pada vedno na delavski razred, če stvari ne gredo.

Deželni svetovalec Boris Iskra pa je med drugim poudaril, da se KPI bori za enakopravnost vseh manjšin in si prizadeva za priznanje pravic slovenske narodnostne skupnosti. Bori se tudi za pravice žena, za novo družino in za pravice vsega delavskega razreda: v svojem prizadevanju pa je za enotnost s socialisti, čeprav obstajajo problemi, ki v tem trenutku ločujejo obe levičarski stranki.

Sindikalno zborovanje je bilo tudi v Nabrežini, kjer je na glavnem trgu spregovorila, v slovenščini in v italijanski, Stanka Mokole. Zauzela se je ob splošnih vsedržavnih in krajevnih problemih; med temi je posebej omenila vprašanje slovenske manjšine, ki zahteva rešitev svojih problemov. Poudarila je, da je treba razširiti prisotnost slovenskih delavcev v sindikalni dejavnosti, da bi sindikat bolj učinkovito nadaljeval bitko na tem področju. Treba bo začeti tudi najširšo razpravo med vsemi delavci — je poudarila — za poznavanje problemov in upravičenih zahtev Slovencev, tako da bomo vsi protagonisti tega boja. (as)

Podelitev priznanj na trgovinski zbornici
V glavni dvorani trgovinske zbornice je bila v petek dopoldne tradicionalna slovesnost podelitve »zvezd za zasluge pri delu«. Priznanje je letos prejelo 22 delavcev in uradnikov iz naše dežele, med temi G. Calcegnoli (41 let pri Assicurazioni Generali), G. Costa (40 let pri Italcantieri), G. Dimmig (25 let pri Italcantieri), L. Moreal (38 let pri družbi Variola), A. Muran (40 let pri Tovarni strojev) oz. pri GMT), G. Orsini (43 let pri Safog) in L. Renko (41 let pri Tržaškem arzenalu - Sv. Marku) iz Trsta ter B. Radin (39 let pri Italcantieri) in A. Tacchinardi (35 let v jeklarni Weissenfels) iz Gorice.

OBVESTILO
Na vabilo Narodne in študijske knjižnice v Trstu se je odzvalo lepo število slovenskih osnovnih šol in izročilo v knjižnici risbe svojih učencev.

Osnovne šole, ki niso ugotovile, da so risarskih izdelkov svojih učencev v določenem roku (10. in 15. dan) priložili, so prosili, da jih priložijo v petek, 8. maja 1981.

Osnovna šola »Bazoviški junaki« priredila šolsko prireditev danes, 3. maja, ob 17. uri v Marjinem domu v Rojanu. Vabljeni.

Razčlenjene stavke v avtobusnem prometu
V naši pokrajini bodo razčlenjene stavke v torek, 5. maja (vozila bodo stala od 11. do 15. ure), v petek, 8. maja (od 21. do 24. ure), v torek, 12. maja (od 11. do 15. ure) in v četrtek, 14. maja (prav tako od 11. do 15. ure).

SKD Tabor — Opčine toplo čestita

MARKU FERLIJU
ob pomembnem uspehu na glasbenem tekmovanju v Sarajevu.

SKD IGO GRUDEN NABREŽINA
priredi danes, 3. maja, ob 20.15 v društveni dvorani

KLOBA-SANJE
satirični kabaretni večer Sergija Verca, Borisa Kobala in Aleksandra Vodopivca.

Vabljeni!

ZAHVALA
Ob bridki izgubi dragega očeta in brata

VITA SANZONA
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, ga spremenili na zadnji poti in na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Družini Salvatore in Turi Sanzone
Boljunc, 3. maja 1981

ZAHVALA
Ob izgubi

ZAHVALA
Ob izgubi

ZAHVALA
Ob izgubi

ZAHVALA
Ob izgubi

ZAHVALA
Ob izgubi

Spomin na pokojnega Silveria Mihelića

Ko je pred par meseci v Boljuncu odjeknila vest, da se je smrtno ponesrečil Silverio, je ta vest prizadela vsakega izmed nas, kot da bi izgubil člana svoje družine. Vsi iz Boljunca, pa ne samo iz Boljunca, tudi iz bližnje in daljne okolice, vsi, ki so ga poznali, so občutili da so izgubili prijatelja, človeka, ki jim je bil blizu in ki je končno spadal v to našo veliko družino in jo je moral po naključju, ki mu včasih pravimo usoda, prežgati zapustiti. Danes bi praznoval svoj 50. rojstni dan. Vsi petdesetletniki iz Boljunca se klanjamo njegovemu spominu. Ni dočkal, da bi se pridružil tej naši lepi zemlji, ko se vsi zberemo in se zamislimo nad prehojeno potjo in se podzvednostno vprašamo, koliko je bomo š: prehodili. Silverio je bil vzoren mož in oče, bil pa je predvsem vreden delavec. Vse življenje je posvetil svojemu delu in svoji družini. Njegov dom priča o njegovi vrlini. Za vedno bo živel v srcih njegovih dragih in vseh, ki so ga imeli radi.

MILENA BRATOS

Gledališča

AVDITORIJ
Danes, ob 17. uri (red IV nedelja) komedija »Un sial per Carlotta« v tržaškem narečju. Glasba Nini Perona, režija Francesco Macedonio. V abonmaju odrezek 8.

KD PRIMOREC Trebče
priredi v soboto, 9. maja, ob 21. uri v Ljudskem domu

KONCERT

ženskega zbora »F. Zgonik« iz Brnika, mešanega zbora »Primorec« iz Trebče in moškega zbora »F. Zgonik« iz Brnika.

Vabljeni.

Kino

Ariston 15.30 »Mio zio d'America«, Alaina Resnaisa. Gérard Depardieu, Nicole Garcia, Jean Gabin. Jutri isti film ob 17.30. Eden 16.30 »Sovregliate il vedovo«. Jutri isti film ob 17.00. Ritz 16.30 »Asso«. Adriano Celentano. E. Fenech. Jutri isti film ob 17.00. Excelsior 17.00 »I carabinieri«. Grattacielo 16.00 »Lili Marlene«. G. Giannini in H. Schygulla. Fenice 17.00 »L'ultimo squalo«. Aurora 16.00 »Occhio alla penna«. Jutri isti film ob 16.30. Cristallo 16.00 »Laguna blues«. Jutri isti film ob 16.30. Vittorio Veneto 15.30 »American graffiti n. 2«. Jutri isti film ob 16.30. Capitol 16.30 »La cameraiera seduce i viliaganti«. Prepovedan mladini pod 14. letom. Moderno 15.00 »Mano lesta«. Lumiere 15.00 »Intercopter«. Jutri ob 16.30 »Les pickers«. Mignon 16.00 »Le notti di Salerni«. Nazionale 15.45 »Bagnate di amore«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Filodrammatico 10.45 »Bagnate di amore«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Radò 16.00 »La grande ammucciatas«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Volta (Milje) 15.00 »Poliziotto e canaglia«. Jean Paul Belmondo.

KASTA
vabi svoje člane na

OBČNI ZBOR
ki bo v Gregorčičevi dvorani — Ul. sv. Franciška 20, v petek, 8. t.m., ob 20. uri.

Vabljeni!

SPDT priredi v četrtek 7. maja, v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Franciška 20/II) s pričetkom točno ob 20.30

REZIJSKI VEČER
Uvodno besedo bo imel Luigi Paletti, nato bodo nastopili citraši, pesnica Silvana Paletti ter rezijanski planinci, ki bodo predstavili javnosti novo »Rezijsko planinsko pot«. Sledila bo zakuska.

Vabljeni!

SKD IGO GRUDEN NABREŽINA
priredi danes, 3. maja, ob 20.15 v društveni dvorani

KLOBA-SANJE
satirični kabaretni večer Sergija Verca, Borisa Kobala in Aleksandra Vodopivca.

Vabljeni!

ZAHVALA
Ob bridki izgubi dragega očeta in brata

VITA SANZONA
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, ga spremenili na zadnji poti in na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Družini Salvatore in Turi Sanzone
Boljunc, 3. maja 1981

ZAHVALA
Ob izgubi

ZAHVALA
Ob izgubi

Sekcija KPI Devin - Nabrežina izreka najgloblje sožalje tovarišu Josipu Legišu ob smrti matere.

Učenci, starši in učiteljica I. razreda osnovne šole France Bevk na Opčinah izražajo globoko sožalje malednu Mitji Mužini in njegovi mami ob smrti ljubljenega dedka oziroma očeta.

Zveza partizanov Prosek - Kontovel se klanja spominu preminulega soborca Zvonka Bezina in izreka svojem iskreno sožalje.

Ravnatelj, učno in neučno osebje Državnega učilišča A. M. Slomšek izreka globoko sožalje prof. Savici Malalan ob izgubi dragega očeta.

Svoji odbornici Nadji Malalan ob izgubi predragega očeta izreka iskreno sožalje sekcija SSK Devin - Nabrežina.

Odborniki in člani SK Devin sočustvujejo ob izgubi dragega očeta Celestina in izreka globoko sožalje Nadji Malalan in družini.

CELESTIN MALALAN
Pogreb bo jutri, 4. maja, ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

Žalujoci žena, hčerki z družinama in vnuki

Na pokojnikovo željo namesto cvetja daruje v dobrodelne namene.

Opčine, 3. maja 1981

ANTON FURLAN

Prisrčna hvala dr. Leonardu Antoniniju za nesebično pomoč.

Žalostno vest sporočajo žena Anna, hči Vida, sinovi Alessandro, Adriano in Nino, zet, neveste, brat Karlo, svaknjenje, vnuki, pravniki in drugo sorodstvo

Trst, 3. maja 1981
(Občinsko pogrebno podjetje)

KRISTINA LEGIŠA - roj. LEGIŠA

Včeraj smo jo spremenili k večnemu počitku.

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku, sorodnikom, darovalcem cvetja ter vsem, ki so jo spremenili na zadnji poti.

Žalujoci sinova Pepi in Franc, snahi Tatjana in Anica ter vnuki Majda in Andrej

Cerovlje, Praprot, 3. maja 1981

ZVONKA BEZINA - GIGIJA

bo v sredo, 6. maja, ob 15.30 (po jug. času) v Kopr. Truplo bo v mrljski vežici na koprskem pokopališču od 13. ure do ure pogreba.

Žena Milka

Reka, Prosek, Firenze, Melbourne, 3. maja 1981

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega

IVANA JANKOTA RODICE

se iskreno zahvaljujemo duhovnikom, pevcu g. Kostnapfelju, nosilec krste in vencev, darovalcem cvetja, ter vsem, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih in vsem, ki so počastili njegov spomin.

Samatorca, 3. maja 1981
(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta)

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta

AVGUSTA RADETIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, ga spremenili na zadnji poti in na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Medja vas, Sesljan, Stivan, 3. maja 1981

ZAHVALA

Ob izgubi

VITA SANZONA
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali z nami in na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Boljunc, 3. maja 1981

ZAHVALA

Ob izgubi

VITA SANZONA

kasarni finančnih stražnikov v Boljuncu.

Fallica, ki je le pred kratkim kupil motorno kolo, na levi strani ni čistišča prehitel avto, to je iz naspornite strani privozil z avtomat 1100 46-letni obrtnik Danie-

Sulija so zaradi zloma leve roke in raznih udarcev sprejeli na ortopedskem oddelku, kjer se bo moral zdraviti 40 dni, za Furlano-vo pa so zdravniki izrekli 15 dni prognoze

meštu mrtve, njegov sopotnik pa je zaradi hude krvavitve in globokih ran umrl ob 20.40, torej kakih dvajset minut po nesreči, ob delku za prvo pomoč tržaške bolnice.

Sulija so zaradi zloma leve roke in raznih udarcev sprejeli na ortopedskem oddelku, kjer se bo moral zdraviti 40 dni, za Furlano-vo pa so zdravniki izrekli 15 dni prognoze

starih časov in njihovega mika. Maj pripravljajo vsi otroci, mladi in v starejši. Obnova starega običaja je precej pozitivna vas in v noči postavljanja mlaja malokdo spi. Vsak se hoče na lastne oči prepričati, »kako bo šel gor« in »kakšen zgleda letos«. Ko pa zbor Slovencev zajepe pod novopostavljenim mlajem »Pet čevljev merim palcev pet, se ljudstvo nenkrat porazgubi. In tudi gostilne se počasi sprazniijo, luči ugašajo in vrvež usahne.

Podobno vrenje se pretaka do boljuncem trgu, kjer se pa s pripravami na mlaj in Majenco ukvarja izključno fantovska. Ko pa je treba borovo drevo okrasiti in ga dvigniti, priskočijo na pomoč tudi moške. Letošnji mlaj v Boljuncu je lep in ponosno krasi Gorico, ki lo te dni preplavlja živahna melodija vaške narodne »Barčica«.

Potem ko si može in fantje od- dahnjejo in seveda kaj posrkajo, se oglašijo še z In pogled. Ta obred se bo zadnjič ponovil jutri, okrog 18. ure, ko bodo mlaj podli.

V Dolini pa je tradicija taka, da postavijo fantje mlaj na prvo ne- deljo maja. Letos so se priprave na Majenco izjemoma krile z Bor- štrom in Boljuncem. Dolina je svojo- no pokonci preživela sinoči. Dane- s bo pod mlajem nedej. Popoldne- pa bo bogat kulturni spored s samimi domačimi skupinami. Postavljanje mlaja in kulturni program in par-

OB NOVI PREMIERI TRŽAŠKEGA SSG

Branko Gombač je pripravil Shakespeareovo delo Kar hočete

Gombač, ki ga tržaška gledališka publika že pozna, se je še zelo mlad zepisal odrski umetnosti in je doslej doživel več priznanj doma in v tujini

V Kulturnem domu se ansambel Slovenskega stalnega gledališča pripravlja na svojo zadnjo letošnjo premiero. Svojo dejavnost bo to sezono zaključil s Shakespeareovo komedijo Kar hočete, ki bo v repertoarju nadomestila Molièrovo Zlahtnega meščana. Predstavo režira Branko Gombač, ki je tržaški publiki že znan. Nekaj sezon je namreč pri nas sodeloval kot režiser in umetniški vodja. Letos je po daljšem premoru spet sprejel režijo v našem gledališču.

Delo režiserja Branka Gombača poteka v mrzlično hitrem ritmu, skoro bi rekli, da se odvijata sedaj njegovo življenje izključno med odrom in drorano. Jutranje vaje, večerne, priprave nanje, organizacija dela in dodatni študij posameznih prizorov pod vodstvom strokovnih izvedencev, vse to ga tako prevzema, da je te dni skoro nedosegljiv. In vendar je med eno vajo in drugo, med raznimi

Gombač je v tej predstavi igral Petra. Še sedaj se spominja, da je takrat nastopal z berglami in da je bil to tudi trenutek, ko je prvič občutil vonj po sminki in radost navdušene publike.

Kasneje se je vključil v kulturno ekipo XIV. divizije in je z njo kot recitator prehodil doberšen del Slovenije. Pravo gledališko življenje pa se je zanj začelo ob demobilizaciji, ko je ob pomoči in pod mentorstvom gledališkega entuziasta Fedora Gradišnika nastopil v celjskem polklovnem gledališču. To je opravljal vsa najrazličnejša dela, od plakaterja, inspicienta in odrskega delavca, pa do igralca, režiserja in vodje mladinskega gledališča. Želja po izobrazbi in po poglobitvi svojega gledališkega znanja je Gombača pripeljala na akademijo v Ljubljano. Tu je najprej študiral slavistiko, potem pa se je prepisal na Akademijo za igralstvo umetnost. Branko Gombač se živo spominja svojih odličnih profesorjev Slavka Juma, Mire Danilove, Vladimira Kralja, Filipa Kumbatoviča in Josipa Vidmarja, ki so v njem še poglobili ljubezen do teatra in mu vcepili poseben odnos do gledališke umetnosti. Na oddelku za režijo je diplomiral z delom Bertolda Brechta Galileo Galilei, potem pa se je njegova življenjska pot odvijala v celjskem gledališču in v mariborski Drami.

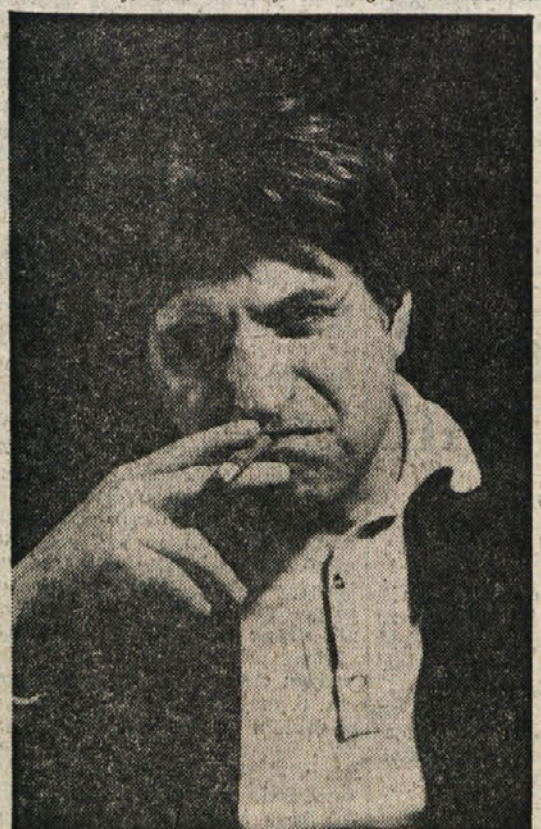
Veliko izkušnje in poznavanja evropskega gledališča si je Branko Gombač pridobil ob svojih potovanjih in gostovanjih po Evropi. Večkrat se je mudil v obeh Nemčijah, nato še v Sovjetski zvezi, Avstriji in Bolgariji. S poljsko državno stipendijo je bil na eno leto na Poljskem, z angleško stipendijo pa šest mesecev v Londonu in Stradfordu. Na Poljskem v Poznanju in na Češkem v Gottwaldovu je režiral komedijo Dundo Maroje, lansko sezono pa je v Magdeburgu postavil na oder Križevno Agonijo. Režiral je tudi v Zagrebu in Sarajevu, kot režiser in umetniški vodja pa je sodeloval pred leti tudi v tržaškem gledališču. Na Trst in na tržaški ansambel je bil takrat zelo navezan in še redno ga na tržaško občinstvo, vežejo lepi spomini.

Branko Gombač se zelo rad spominja svojega razgibanega gledališkega življenja, tudi če je to že zgodovina in ga misel nanjo le potrjuje v pričanju, da spada že v starejšo generacijo slovenskih gledališčnikov. Kljub dolgem letom trdnega boja pa stoji ta dotolni gledališčnik, kakor o značaju Gombača slovenski gledališki strokovnjak Lojze Filipič, še sredi arene življenja in neumorno razdaja svoje ustvarjalne moči kot režiser in gledališki organizator.

Pred nekaj dnevi je dobil zelo visoko priznanje za svoje delo in prizadevanje. Občina Maribor mu je podelila srebrni grb mesta za dejavnost, ki jo je tu opravljal od 1967 do 1977 kot direktor in umetniški vodja Drame Slovenskega narodnega gledališča. Ob tej priložnosti je bilo napovedano, da je nagradjenec »povrnil tej ustanovi notranjo trdnost in jo izoblikoval v gibko umetniško telo.« Posebno zaslužen pa je Branko Gombač tudi za Borštnikova srečanja, »za katerih vsebino, organizacijo in razmah zanesenjsko živi in trdo dela že poltrg desetletje.« Po njegovem prizadevanju je ta prirediteljski »prestažni projekt« uspešno srečanje slovenskih poklicnih dramskih gledališč in poštata »velika« slovenskega kulturna manifestacija, ki je dobila širok odmev ne samo v Sloveniji in Jugoslaviji, temveč tudi v svetu daleč onkraj meje.

Gotovo bo ta odlična nagrada Gombača vzpodbudila, da bo s še večjo zagnanostjo poprijel za delo in tako nadaljeval tisto pot, ki si je začrtal v samem začetku svojega življenja.

FRANKA FERLETIČ

Režiser Branko Gombač

delovnimi obveznostmi le dobil trenutek za razgovor, se takrat pa je bil z mislimi stalno pri svojem delu in je poln življenjskega optimizma in zaupanja, načrtoval razne podrobnosti. Branko Gombač namreč živi z gledališčem in za gledališče, saj mu je, odskočno delo poklic in hobi obenem. Toliko let je že v gledališču, pravi, da bi lahko svoje doživljanje in njem stnil v roman, in se vedno je prepričan, da ni lepega poklica kot je teatralni. Ponaša se na napetost, presenečenje, konflikte, razhajanja in reševanja. S teatrom in v njem lahko človek spi, živi, kaj je življenje v resnici.

Natudenjeje in ljubezen, ki ju Branko Gombač hrani za gledališče, sta bila v njem čista že leta 1945, ko so v štirinajstih brigadah igrali teater. Takrat je v vojaški bolnišnici v Dobruhi dobil svojo prvo vlogo. Tu so namreč ranjenci pod vodstvom Pavla Kovičeve nastudirali Klopčičevo Mater in

Prof. Avgust Černigoj novi zunanji dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti

VELIKO PRIZNANJE ZAMEJSKIMA SLIKARJEMA

Umetnika Černigoj in Mušič zunanja dopisna člana SAZU

Černigoja so predlagali Bratko Kreft, Božidar Jakac in Ivan Potrč, Mušiča pa Božidar Jakac, Zdenko Kalin in France Mihelič

LJUBLJANA — Na petkovi skupščini Slovenske akademije znanosti in umetnosti so tržaškega slikarja, grafika in likovnega pedagoga Avgusta Černigoja izvolili za zunanje dopisnega člana SAZU. V predlogu za izvolitev Avgusta Černigoja za akademika, kar je doslej največje priznanje za našega umetnika, so akademiki Bratko Kreft, Božidar Jakac in Ivan Potrč zapisali, da se je Černigoj rodil v Trstu v tržaški proletarski družini, po končani umetniški šoli v Trstu je študiral in diplomiral na akademiji v Bologni, nato pa se izpopolnjeval v Münchnu in Weimaru.

Med svojim študijem v slovenskem weimarskem Bauhausu se je pridružil revolucionarnemu konstruktizmu, ki pomeni prelom v zgodovini sodobne likovne umetnosti in arhitekture z larplurizmom. Prva Černigojeva razstava v Ljubljani leta 1924 je bila velik kulturno - umetniški in revolucionarni dogodek tistega časa. Pomembno je tudi njegovo prijateljstvo in sodelovanje s pesnikom Srečkom Kosovelom in režiserjem Ferdom Delakom.

Avgust Černigoj je po letu 1924 še večkrat razstavljal v Ljubljani, razstavljal pa tudi v Mariboru in Celju, kakor tudi v Celovcu, Trstu, Gorici, Milanu in drugod v Italiji, dalje v Zagrebu, na Reki, v Beogradu in Dubrovniku ter v Zürichu, Berlinu in Pragi.

«Poleg njegovih oljnih slik, a-kvarelov, grafik, lesorezov in bakrorezov so pomembne tudi njegove stenske slikarje v cerkvah na Primorskem in v Istri, izdal pa je tudi dve mapi Slovenski pesniki in pisatelji (1941) in Grafika (1951).»

«Kljub visoki starosti Avgust Černigoj se zmeraj ustvarja, je zapisano v predlogu. »Saj so lahi ob 29. novembru odprli v tržaškem likovnem salonu Center njegovo razstavo, na kateri so bili povabljeni njegova najnovejša dela. Kljub svoji viharosti in nonkonformizmu je v tujni doseg več priznanj, pri nas pa je bil leta 1976 nagrajen za življenjsko delo s Prešernovo nagrado. Černigoj sodi med najpomembnejše slovenske in jugoslovanske konstruktiviste in je eden tistih naših kulturnih delavcev, ki so tudi v dobi najhujšega fašističnega pritiska vztrajali v svojem rodnem Trstu.»

Po vsem tem so trije akademiki predlagali skupščini SAZU, da akademskega slikarja in grafika profesorja Avgusta Černigoja izvoli za zunanje dopisnega člana SAZU. Skupščina je predlog sprejela.

Veliko priznanje, prav tako zunanega dopisnega člana SAZU, je skupščina SAZU izglasovala tudi za akademskega slikarja Zorana Mušiča iz Pariza. V predlogu, ki so ga napisali Božidar Jakac, France Mihelič in Zdenko Kalin, je med drugim zapisano, da je Zoran Mušič po končani srednji šoli v Mariboru študiral na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu, nato pa mnogo potoval. Leta 1942 se je vrnil v rodno Gorico, leto pozneje pa se preselil v Benetke, kjer je bil zaradi sodelovanja v odpornem gibanju leta 1944 aretiran, po zaporu v Trstu pa odgan v Dachau. Kmalu po vojni se je najprej ustalil v Benetkah, zdaj pa se vrsto let živi in dela v Parizu.

«Svet Mušičeve umetnosti je odmev vtisov realnega sveta in prisluškovanje naravi», so zapisali v predlogu. «Zgrajen je iz prvih doživljajev Krasa z njegovim kamnjenim in grmičevim, dalmatinskih zaboženih hribov, ograd, ljudi in živali, ki se luscijo iz tonske melodičnosti in tonejo vanjo. Vendar je njegov »beg« v likovno čisto interpretacijo narave tudi humanizirano iskranje človekovega merila in katarze ob elementarnem spopadu z zemljo in kamnom, hkrati pa tudi z bivanjem, življenjem in smrtjo. Njegov po vsem kulturnem svetu znan in cenjen ciklus dachauskih risb »Niso zadnji« pa je grozljiva apokaliptična vizija človeškega trpljenja.»

Zoran Mušič je za svoje delo prejel vrsto priznanj in nagrad v svetu in bil nagrajen tudi pri nas. Številne razstave so čez kontinente razkrile Mušičevo umetnost, najuglednejše domače in tuje galerije hranijo njegova platna, gvaše, grafiko in risbe, skoraj nepredelana pa je domača in tuja literatura o njegovi umetnosti, ki ob vsem internacionalnem značaju ohranja domač značaj in je nepogrešljiva sestavina moderne slovenske likovne kulture.

M. Z.

Retrospektivna razstava del Franca Persina v idrijski galeriji

IDRIJA — V sklopu prireditve 40. obletnice ustanovitve OF in 36. obletnice osvoboditve je mestni muzej Idrija pripravil v domači galeriji retrospektivno razstavo likovnih del akademskega slikarja Franca Persina. Razstava zajema umetnikovo stvaritelstvo iz obdobja 1950 - 1980. V Persinovi deli, ki so nastajala do leta 1955, gledamo odsev dilem in protislovij tistega časa, vendar že te prve slike nakazujejo, da gre za ustvarjalca, ki niti ne prepušča naključju, ki trmasto eksperimentira in dokazuje svoj talent in upravičenost svoje poti.

Umetnostni kritik dr. Ivan Sedej iz Ljubljane, ki je umetnika predstavil ob otvoritvi razstave štirinemu občinstvu, je pomenoval fazo Persinovega razvoja po preladujoči tematiki, med katerimi so zlasti značilni vojaški in makedonski ciklus, zelje (umetnik se je rodil v Trnovem pri Ljubljani, kjer je stara tradicija gojenja zelja), krojaške lutke in tarče, ter serija podob, ki se navezujejo na svetopisemsko temo Apokalipse in kmečke punte.

Franca Persin, rojen 1922 v Ljubljani, sodi med predstavnike slikarske generacije, ki se je pričela uveljavljati v začetkih petdesetih let, je sedaj docent za risanje in slikanje na Akademiji za likovno umetnost Univerze Edvard Kardelj v Ljubljani. Umetnik je sodeloval na številnih razstavah samostojno ali skupinsko.

Otvoritev retrospektive Franca Persina je obogatil še nastop Komornega moškega zbora Zorko Prelovec iz Idrije z deli Marjana Gabričiča in Alojza Srebotnjaka ter z najnovejšima skladbama dirigenta Alde Komarja »Tehtanje duši« in »Na ljudu«.

Mestnemu muzeju Idrija gre vsa pohvala za postavitev razstave in za izdajo zares bogatega kataloga v nakladi 1500 izvodov.

Retrospektivno razstavo Franca Persina, ki bo Idriji odprta do 12. maja, bodo nato prenesli v Piran in Ljubljano.

JOZE OBLAK

Novost na knjižni polici

Leksikon o glasbi

Cankarjeva založba v Ljubljani izdaja priročnik leksikon. Ta izbiro leksikonov bralcem z besedo in sliko hitro, kratko in zanesljivo seznanja s temeljnimi in tudi najnovejšimi strokovnimi dognanji. Doslej je izšlo že osem leksikonov, posvečenih biologiji, kemiji, geografiji, fiziki, literaturi, likovni umetnosti, matematiki in družboslovju. Medtem ko sta v pripravi leksikon o knjižni in leksikon, posvečen slovenski književnosti, pa imamo sedaj pred seboj kot najnovejšo izdajo leksikon posvečen glasbi.

Tekst za to slovensko izdajo glasbenega leksikona so pripravili Katarina Bedina, Monika Martin, Drah, Zmaga Kumer, Marija Liponšek, Andrej Rjavac in Jože Sirec. Kot strokovni sodelavce je sodeloval Dragotin Cvetko, uređila pa je knjigo Ksenija Dolinar. Leksikon o glasbi, ki je izšel v nakladi 10.000 izvodov, ima 2000 gesel in podedel ter 340 ilustracij in preglednic. Svedra je to leksikon mla lege obsega, je posvečen glasbi in ne glasbenikom in daje podatke o instrumentih, o skladbah, o raznih tehničnih podrobnostih, o zgodovini glasbe.

Heroji manjši od puške

Momčilo Stefanović je leta 1977 v založbi Dečje novine izdal knjigo o najmlajših narodnih herojih Jugoslavije. Ta knjiga je zdaj v prevodu Darje Pogacnik in Bogdana Pogačnika izšla pri Mladinski knjigi v Ljubljani. Knjiga je izjemno pričevanje o naši revoluciji in dokazuje, da se je v vrstah Titovih partizanov bojevalo veliko mladih ljudi, od katerih so bili nekateri stari, petnajst ali pa še manj let. Nekateri od njih so bili progllašeni za narodne heroje. In o teh mladih herojih, »manjših od puške« pisal Stefanović v svoji knjigi. Avtor je ugotovil, da je bilo med 1322 narodnimi heroji tudi še dem pionirjev, 17-imi je posvetil svoj zborček. Ker pa je v vrsti mladih borcev bilo še nekaj časa, ga kak mesec ali 8-10 manj starejših borcev, ki so bili tudi proglášeni za narodne heroje, je del knjige posvetil tudi tem. Tako je

Pred 100 leti je umrl pisatelj Josip Jurčič

Kot skoro vsi slovenski pesniki in pisatelji in tudi drugi kulturni ustvarjalci, je tudi Josip Jurčič izšel iz revnega kmečkega rodu, se kljub velikim težavam izsolal, ter v zelo težkih življenjskih razmerah ustvaril toliko prekrasnega leposlovja, da se je v tem zaslužno uvrstil med velike kulturne duhove slovenskega naroda.

Josip Jurčič je bil doma iz tiste Dolenske, ki je dala Slovincem prve pisce: Trubarja, Dalmatina, Bohoriča; pozneje Levstika, Stritarja in še druge. »Jožek«, kot so mu po domače pravili, se je rodil 4. marca 1844 na Muljavi pri Stični. Šolo je najprej obiskoval na bližnji Kriki, kjer se v prvem letu, kot pišejo, ni naučil niti brati; zato so ga starši naslednje leto obržali doma, češ »da je za uk predré glave«. Z devetim letom pa je spet poprijel z učenjem, tokrat v Višnji gori, od leta 1855 pa je nadaljeval v Ljubljani, ker so tam imeli neko sorodnico, ki ga je vzela k sebi. Nekaj časa je bil v Alojzijevo, kjer mu je bilo zagotovljeno brezplačno preživljanje; toda, ko se mu je ta ugodnost iztekla — ker ni hotel v duhovški stan — se je zanesel v precej hudi stiski, tako da je bil prisiljen pomagati si sam kot je pač znal in mogel. Zatekel se je predresem k pisanju.

Ko je opravil maturo, je leta 1865, enaindvajsetletni Jurčič zapustil Ljubljano ter odšel študirat na Dunaj. Zaradi preobilnega pisateljevanja pa je učenje precej zanemarjal, zastajal je z izpiti tako, da je izgubil upanje na uspešen zaključek svojega solanja na Dunaju. Kljub temu je ostal še nekaj časa v avstrijski prestolnici upajoč, da se bodo stvari morda izboljšale.

V tistem času se mu je na Dunaju godilo zelo slabo, tako da vsakič ni imel nič kaj jasti. Fran Levec, ki je nekaj časa delil »pomankanje« z Jurčičem piše, »da sta se nekdo prijavila velih pet dni z enim samim goldinarjem, in se tisti je bil izposojen. Kako je stradal in prezebal, po vlažnih luhkah prebival, o tem bi se dali napisati dolgi, žalostni spomini...«. In ko je leta 1868 prenehal izhajati Janežev »Slovenski Glasnik«, od katerega je prejel za svoje pisanje vsaj nekaj pomoči, je Jurčič zapustil Dunaj ter odšel v Maribor, kjer se je zaposlil kot časninar pri »Slovenskem Narodu«, ki je prav takrat začel izhajati v tem mestu. Slovestni tovariši, zlasti Stritar, so mu ta odhod nekoliko zamerali, ker so prav tedaj nameravali ustanoviti novo književno glasilo, ter so računali na sodelovanje Jurčičevega prirojanega pisatelja — Jurčiča.

Iz Maribora pa se je med 1. 1870 Jurčič vrnil na Dunaj, da bi dovršil učenje na univerzi. A niti tokrat ni šlo; preveč ga je odtegnilo pisateljevanje in časninarstvo. Proti koncu tega leta je odšel v Sisk za urednika nekega tamkajšnjega časopisa; toda ko

se je maja 1. 1871 v Mariboru u-smrti glavni urednik Slovenskega Naroda — Tomšič, so poklicali Jurčiča na njegovo mesto, kar je rad sprejel. Naslednje leto se je z listom vred preselil v Ljubljano, kjer postal v slovenski prestolnici duša »mladoslovske« struje.

List »Slovenski Narod« je Jurčič urejeval do svoje smrti 1. 1881. — Josip Jurčič, ki je bil najbolj plodovit pisatelj svoje dobe, se je začel oglašati že kot gimnazijec in njegov prvi objavljeni spis »Pri-povedka o beli kači« je iz l. 1861, ko mu je bilo komaj 17 let. Zanimanje in ljubezen do pripovedništva je v njem vzbudil njegov ded, ki mu je kot otroku pripovedoval pravilice o turških napadih, o carroomah, vlahih in podobno. Temu svojemu »premu učitelju« je pozneje posvetil črtico »Spomini na deda«.

Profesorji na gimnaziji so kmalu opazili izreden priroden dar mladega študenta, zato so ga vzpodbujali k pisanju in mu priporočali naj prebira slovenske knjige, ter se dobro uči slovenskega jezika. Resno je vzel na znanje te nasvete, in ko je še prečital znamenite Levstikove zapise: Napake slovenskega pisanja, Popotovanje iz Litije do Čateža in Martin Krpan, je uvidel, kako in kaj da mora pisati. Te koristne nauke je tako rekoč kar srkal vase, ter se jih držal ves čas svojega pisateljevanja. Pa tudi srečanje z Levstikom samim je ugodno vplivalo na Jurčičev nadaljnji pisateljski razvoj. Kajti, čeprav je bil Levstik robatik, značaja in zelo oster kritik, ki ni prizanašal, se je Jurčič rad družil z njim, ter mu ostal zvest in poslušen učencec do smrti. In ker je svoji bujni umetniški domišljiji pridal še Levstikove in druge nasvete, je kmalu postal najbolj priljubljen slovenski pisatelj.

Fran Levstik piše, da ko je izšla povest »Jurij Kozjak slovenski janičar« (tedaj je bil Jurčič star 20 let), se je med slovenskim ljudstvom tako bliskovito razširila in priljubila, da jo je moral »Mojhova družba«, v kratkem času dvakrat ponatisniti in Jurčič se od Družbe prejel dastno nagrado 100 goldinarjev. In ker se dejanje dogaja v pisateljevanem domačem kraju — Stični, Kriki in Muljavi — se stiški župnik tri nedelje zaporedoma pri krščanskem nauku govoril o tej povesti in ljudje iz vse okolice so kar drli v cerkev...

Tej odlični povesti je sledila dolga vrsta spisov: Domen, Sosedov sin, Titopec, Klostarski zolnir, Hči mestnega sodnika, Čet in sad, Doktor Zober in še mnogo drugih. »Napisal je skoro 50 povesti in romanov«, leta 1866 je napisal prvi slovenski roman »Deseti brat«, ki je takoj postal prava narodna knjiga in je bila dolga desetletja najbolj čitana knjiga na Slovenskem.

Dogajanje »Desetega brata« je postavil v domači kraj Muljavo in bližnji goščini Kravjak, ter je v njem opisal razne očebe in značaje tako slikovito in živo, da živijo še danes med ljudstvom. Tudi samega sebe je prikazal v osebi učitelja Lovreta Kvasa. Jurčič je namreč med počitnicami poučeval slovensko hčerko tamkajšnjega graščaka — Johanno Otto, in med mladim, ubogim učiteljem, ter bogato, grajsko učenko se je vnela rahla ljubezen, kar pot med Manico in Lovretem v »Desetem bratu«.

Da je res obstajala srčna vez med Ottovo in Jurčičem, priča dejstvo, da ko so se Ottovi vrnili na Nemško, sta si učenka in učitelj dopisovala.

Nekateri prijatelji s slovestnega področja Jurčiča svetovale, naj napiše povest o Lepi Vidi, ki je bila že znana iz narodne pesmi. Pisatelj je sicer pokazal zanimanje do tega romantičnega dogajanja, a ker da ne pozna obmorščkega življenja ne krajev, se dolgo ni odločil za pisanje. Toda misel na »Lepo Vido« je tla v njem in ga vzmajljajala, zato je v letih 1875-76 nekajkrat šel na Trzasko, da se vsaj nekoliko seznani z obmorskim okoljem, kjer naj bi bilo prizorišče bodoče povesti. In ko je meseca marca 1876 v vlakom potoval z nekaterimi znanci v Gorico na pogreb dr. Karla Lavriča, sam pravi, da se mu 'z odprli od Nabrežine čudovit razgled proti Devinu in na Jadransko morje. »Tako sem sklenil, da bom v ta kraj postavil prizorišče za Lepo Vido.«

Precej neurejene življenjske razmere, čezmerno delo in še druge neuspešnosti so kmalu vplivale na Jurčičevo zdravje; začel je bolehati, lolila se ga je jetika. Že hudo bolan je pisal roman »Rokovnač«, a ga ni utegnil končati. Napisal je in objavil v Ljubljanskem Zm 11 poglavij; nadaljeval in končal Rokovnjace pa je, kot znano, Janke Kersnik.

Zorja beška škoda za slovensko književnost, da je ta sijajni pisatelj tako kmalu omagal, kajti, kot je sam pravil svojemu stricniku, zadnji dan na smrti postelji, »da je na vse pripravljen, ali da mora baš sedaj umreti in v grob s seboj nehti toliko nedovršeni osnov in toliko nedodelani načrtov, to je hudo!«.

Umrli je v Ljubljani 3. maja 1881. Čeprav je minilo več kot sto let, od kar je Jurčič pisal in nam podelil svoje lepe, nesmrtno povesti, in smo z njim Slovenci dobi mnogo odličnih pripovednih stvarjavcev, ki so napisali mnogo levcv in zanimivga v novih oblikah in bolj ugodnem jeziku, se življenja tedaj še danes najbolj priljubljen slovenski pisatelj.

LADO PREMUR

ZANIMIVA PRIREDITEV MUZEJA GORIČANE PRI MEDVODAH

Kultura zlatarske umetnosti iz Kolumbije

Umetniška dela Indijancev iz obdobja od 1. do 16. stoletja

V Ljubljani gostuje razstava z naslovom »EL DORADO« iz Bogote, iz Muzeja zlata banke republike Kolumbije. Muzej Goričane pri Medvodah je razstavo priridel s strokovnim sodelovanjem imenovanega muzeja in jo je uvrstil v proslave prvomajskih praznikov in med obletnice konferenc neuvrščenih, zato jo je tudi uvrstil v cikel »Kulture neuvrščenih«.

Na gostujoči razstavi iz Kolumbije je predstavljena zlatarska umetnost Indijancev, ki so živeli na območjih Caline, Mujsca, Narino, Quimbaya, Sinu, Tairona in Tolima. Vsi ti predmeti so izdelani v obliki osebnega nakita in druge izdelke. Pri obdelovanju teh predmetov so Indijanci uporabljali različne tehnike, na videz preproste, vendar nekatere dovolj zamotane, kar jim je omogočilo, da so izdelali naredili zelo natančno. Poseben pomen vidimo v teh izdelkih tudi v tem, da so jih oblikovali anonimni zlatarji, katerih ustvarjalnost moramo občudovati še danes.

Najzanimivejše rodovno sporočilo in tudi zelo pomembno je legenda o »pozlačnem« kralju Muiscov, kajti prav ta zgodba nazorno govori, kako drugačen odnos so imeli Indijanci do te plemenite kovine in kako so jo vrednotili. Po glavnem pomen zlata vidimo pri teh nekdanjih indijanskih prebivalcih v tem, da so ga izredno fino in estetsko obdelovali, da so mu dali čudovit leskajoč videz, ki so ga dosegli s tehnikami dokončanja in da so večina zlatih izdelkov uporabljali za obredne namene.

Zanimiva so starejša poročila, ki opisujejo življenje teh ljudi, njihove šege, ki so jih zatekli Evropejci pri njih v 16. stol., ko so jih začeli osvajati. Mnogo opisov je tudi o zlatem nakitu in votlinah figurah, ki so jih polagali umrle-mu v grob. Na koncu nekaterih takih sporočil še preberemo, da je bilo kralju ali plemiču danih v grob še nekaj živih žena, poleg keramičnih posod z raznimi jedmi.

Tako zlati izdelki in keramika na razstavi ne govorijo samo o tej enkratni indijanski umetnosti na ozemlju Kolumbije, temveč tudi o šegah in življenju takratnih indijanskih prebivalcev. Prav o teh Indijancih je še dosti neznan in je težje ugotovljati, kako so živeli, kar so skoraj vsi izumili, zaradi česar pa je propadla zlatarska umetnost.

Razstavo so pripravili strokovnjaki iz Muzeja zlata v Bogoti, tako je na tej razstavi 300 zlatih predmetov in 50 kosov keramike, ki so nastali v času od 1. stol. do 16. stol. Zanimivo je povedati še, kako so vrednotili Indijanci zlato kovino. Vrednost, ki jo zahodni svet pripisuje zlatu kot simbolu materialnega bogastva, se nekoliko razločuje od vrednosti, ki so jo dali tej kovini Indijanci, še preden so prišli Španci. Vendar ne bi bilo prav, če bi mislili, da so vpeljali materialno vrednost Španci, saj so se tudi Indijanci znali opredeliti do zlata, ki je pomenilo bogastvo. Dobro so razumeli fizikalne lastnosti te kovine. Barva in videz zlata, ki je redko izgubilo lesk, so Indijanci cenili, saj so vedeli, kako lahko

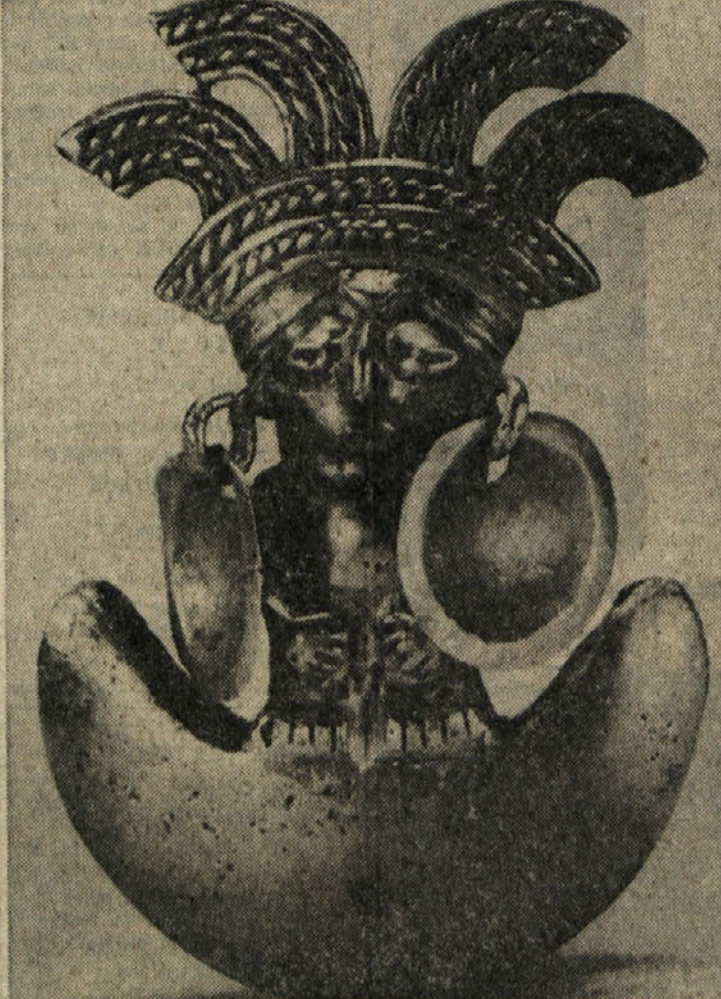
uporabijo te kvalitete pri izdelovanju levega nakita. Videz zlatih predmetov je bil zelo pomemben, zato so jih dovršeno izdelovali, predvsem predmete, ki so bili namenjeni za osebni nakit.

Indijanci so dajali zlato tudi bogovom kot votivne darove; pokopavali so ga z umrlimi; mnogo zlatih predmetov pa je imelo poseben simbolični pomen ob raznih obredih in slovesnostih indijanskih ljudstev. Ta dvojna vrednost, religiozna in materialna, je jasno razvidna v različnih uporabah zla-

tih izdelkov, ki so jih razvili Indijanci.

Razstava v Ljubljani je odprta šele od 24. aprila, toda že sedaj je zanj izredno zanimanje, saj si jo dnevno ogleda nad 1000 ljudi. Številni obiskovalci pridejo iz vse Slovenije in tudi iz zamejskega. Razstava je odprta v znamenitem baročnem dvorcu Goričane pri Medvodah, kjer ima Slovenski etnografski muzej poseben muzej za nevropske kulture. Razstava je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 10. do 18. ure.

P. Š.

Eno izmed razstavljenih del v Goričanah

bor
PRODAJNA GALERIJA
KRASKE UMETNE
OBRTI
— CESTA
NABREŽINA-SEMPOLJA
100m PO
ŽELEŽNIŠKEM
PREHODU
TEL. 200282

SLOVENSKO
STALNO
GLEDAŠKE
V TRSTU

WILLIAM SHAKESPEARE

KAR HOČETE

komedija v petih dejanjih

Režija: BRANKO GOMBAČ

Danes, 3. maja, ob 16.00 — ABONMA RED C — prva
nedelja po premieri.PREMIERA v torek, 5. maja, ob 20.30 — ABONMA RED A
— premieri.

PONOVITVE

v sredo, 6. maja, ob 20.30, ABONMA RED D — mladinski v
sredov četrtek, 7. maja, ob 20.30, ABONMA RED E — mladinski v
četrtekv petek, 8. maja, ob 17. uri, ABONMA RED I — mladinski
v petekv soboto, 9. maja, ob 20.30, ABONMA RED F — druga sobota
po premieri.

MAJENCA 81

in

XXV. občinska razstava domačih vin
3., 4. in 5. maja v Dolini

DANES, 3. MAJA

— ob 15. uri začetek kulturnega programa:
koncert godbe na pihala BREG iz Doline in krstni nastop
skupine KD RDEČA ZVEZDA iz Saleza, tržaške folklorne
skupine STU LEDI in moškega pevskega zbora FRAN
VENTURINI od Doline

— ob 19. uri slavnostni prihod »parterjev« in »parter«:
sledi ples z ansamblom OKTAVIJA BRAJKA

JUTRI, 4. MAJA

— ob 20. uri koncert slovenskega kantavtorja ANDREJA
SIFRERJA

— ob 21. uri dalje ples z ansamblom ARIES

TOREK, 5. MAJA

— ob 18. uri nastop godbe na pihala BREG iz Doline
— ob 19. uri slovesno podiranje »MAJA«

Galerija »Torkla«: likovna razstava slikarjev amaterjev iz Brega

DRUŠTVO »PRAVNIK« V TRSTU

priredi predavanje v petek, 8. maja, ob 20. uri v prostorih Na-
rodne in študijske knjižnice, Ul. sv. Franciška 20/1, na temo:»Podružabljanje funkcije izvrševanja
kazenskih sankcij v SRS«Predaval bo CIRIL ROM — član predsedstva Zveze društev
pravnikov Slovenije.

Vabljeni!

ZDRUŽENJE

UNION

SKUPNOST VRTNARJEV -

VINOGRADNIKOV

PRVI PRAZNIK POMLADI V MAJU

Sv. Ivan - Podlonej

9. MAJA: Staro mesto - Il Cantieri - »Maschere di primavera«
9. in 10. MAJA: 1. maj - Sv. Ivan - Twinlight rock; Angelo Bal-
guera; Tomaž Pengov - stare slovenske balade; Papa Ki-
njer Band - Ljubljana; Srt - rock Ljubljana; Istranova - istr-
ski slovenski in dalmatinski plesi; Il Cantieri; Zeit; B. Flat.
Camp - blues; Andy Irwine - irska folk glasba; Ambassadors -
old time ZDA; Canzoniere Triestino.

10. MAJA: Podlonej - Ljudski dom - Sergij Verč; Istranova;
Ples.

Ples, kioski, knjige, plošče, domače vino in domača hrana
za vsak okus, cvetje.

KD PRIMORSKO — MACKOLJE

PRIREDI

PROSLAVA 60. OBLETNICE 1. POŽIGA VASI
in KOMEMORACIJO 1. OBLETNICE SMRTI

TOVARISA TITA

V NEDELJO, 10. MAJA, OB 16. URI

Zbirališče pred spomenikom padlim. Po polaganju vencev bo
spreved krenil do srenjske hiše, pred katero bo proslava.PROGRAM: otroški pevski zbor - Prebened; godba na pi-
hala Breg; gojenici glasbene šole godbe Breg; moški pevski
zbor Valentin Vodnik - Dolina; priložnostne recitacije.

Poskrbljeno bo za partizanski golaž in pristno domačo kapljico.

PEDAGOSKI ODESEK S S A PRIREJA SEMINAR

o ciljih in metodoloških vidikih

sodobnega pouka zgodovine

TOREK, 5. maja: S. PAHOR, M. IVAŠIČ — Izbera in uporaba
virov za delo v razreduSREDA, 6. maja: P. STRANJ, M. PAHOR, P. PETRICIG — Upo-
rabo raziskovalne metodologije pri pouku zgodovineSREDA, 13. maja: S. TROJAR, T. SALA — Najnovejša smernice
pri pouku zgodovine v SRS in v ItalijiČETRTEK, 14. maja: seminarско delo — Poskus izdelave enot-
nega kurikulumnega načrta po različnih stopnjah šolSrečanja bodo v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Franciška 20)
ob 17. uri. Toplo vabljeni učitelji, profesorji in študentje
filozofske fakultete.

Prosveta

1PPZ Pinko Tomažič javlja nov
urnik vaj in sicer: ob torkih ob
20.30 vaje s solisti in recitatorji;
vsak petek razen ob praznikih od
19. ure do 20.30 vaje orkestra; od
20.30 do 21.30 vaje orkestra in zbor-
a, od 21.30 do 22.30 vaje samega
zboru.

Včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 3. maja
ALEKSANDER
Sonce vzhaja ob 5.50 in zatone ob
20.14. — Dolžina dneva 14.24. — Lu-
na vzhaja ob 5.48 in zatone ob 19.18.
Jutri, PONEDELJEK, 4. maja
FLORIJA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura
17,1 stopinje, najnižja 12,9, ob 18.
uri 14 stopinj, zračni tlak 1003,5
mb. ustaljen, veter 23 severozahod-
ni s sunki 40 km na uro, vlaga
63-odstotna, dežja je padlo 27,3 mm,
nebo pooblačeno, morje rahlo razgi-
bano, temperatura morja 13 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Davide Degrassi,
Jana Obad, Roberto Galati, Cristina
Monaro, Valentino Tosatti, Gianluca
La Fata, Caterina Vivan.

UMRLI SO: 79-letni Angelo Saiz,
71-letni Nicolò Dalino, 67-letni Fran-
cesco Podgornik, 79-letna Gina Alte-
rissi vd. Celano, 69-letni Angelo Ca-
pitolli, 83-letna Santa De Chiara vd.
Zanolin, 83-letna Maria Gulin vd.
Zennaro, 85-letni Giovanni Schiulaz,
42-letna Iolanda Jazbec por. Acerbi,
83-letna Maria Valeria Valentini, 72-
letna Angela Rocco por. Pertot, 83-
letna Elsa Brandmayer vd. Rossetti
de Scander, 82-letna Maria Benedici
vd. Lescchi, 71-letni Federico Bari-
ni, 84-letna Luigia D'Andrea vd. Nait.

OKLICI: finančni stražnik Clau-
dio Grassato in bolničarka Pasqua-
lina Vitale, industrijski, izvedenec
Antonio Schepis in uradnica Patri-
zia Novotny, avtočar Veljko Mar-
voš in prodajalka Finka Gurgrica,
inženir Antonio Boscolo in farmaci-
stka Annamaria Borri, uradnik
Claudio Conrad in uradnica Alida
Covicchi, delavec Massimo Delben
in bolničarka Loredana Zaccagna,
finančni stražnik Antonio Del Giu-
dice in uradnica Marin Merlo, de-
lavec Roberto Battigelli in proda-
jalka Anita Vegliach, pozlačevalec
Mauro Mislej in uradnica Marina
Vegliani, sofer Achille Murenu in
gospodinja Manuela Febris, učitelj
Sergio Baldassarre in učiteljica Ste-
fania Valenta, delavec Maurizio
Torcello in gospodinja Grazia Scan-
darario, prodajalec Giorgio Lupie-
ri in uradnica Tatiana Barich, urad-
nik Claudio Zoppè in prodajalka
Gabriella Cappellari, delavec Gian-
franco Marini in gospodinja Fran-
ca Pilla, natakator Salvatore Esposi-
to in gospodinja Vincenza Della
Mura, carinik Francesco Paciello
in gospodinja Agnese Tucci, finan-
čni stražnik Salvatore Restivo in
gospodinja Anna Sortino, Claudio

Primožič je opisal enotna priz-
devanja manjšine, da se nasproti
vlade predstaviti kot sogovornik, ki
terja zakonsko zaščito. Navedel je
doslej predložene zakonske osnutke
za globalno zaščito, ki imajo za
cilj Slovencev na narodnostno ne-
sanih področjih zagotoviti nemeto-
no narodno in gospodarsko de-
javnost.

»To pomeni predvsem priznanje
osnovne človeške pravice, da
Slovenci uporabljamo svoj jezik v
vseh svojih odnosih, da imamo svo-
je šole, svojo kulturno, prosvetno
in športno dejavnost. Gre za uza-

bil letošnji sejem ESPOMEGO, ki
se bo zaključil drevi, nadvse uspeš-
no. Prireditelj si je doslej ogleda-
lo lepo število obiskovalcev z Go-
riškega, pa tudi iz krajev preko
meje. Največji obisk, tako pravijo
v tajništvo, so zabeležili v nedeljo,
26. aprila, ko si je prireditelj ob-
ljudniški mostu ogledalo nad de-
set tisoč oseb. Že v petek zvečer
pa je skupno število obiskovalcev
presežilo lanske celoten obisk. Ra-
čunajoč, da si bo prireditelj danes
ogledalo še nekaj tisoč obiskoval-
cev, bo končni obračun 11. sejma

ESPOMEGO prav gotovo zelo u-
goden.

Po večeršnjem uradnem dnevu
Madžarske bo danes s pričetkom
ob 11. uri v konferenčni dvorani
strokovni posvet o temi »Kmetij-
stvo in pravila uporaba površin«,

zvečer ob 18.30 pa bo koncert kla-
sične glasbe, ki ga bo izvajal or-
kester Rodolfo Lipizer. S tem se
bo ta vsakoletna mednarodna prire-
ditev vsaj nekoliko tudi sklenila.

Ob življenjskem jubileju
IGNACIJA OTE

iskreno čestitajo člani

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

OF JE ZAPISALA NAJSVETLEJŠE STRANI
V ZGODOVINO SLOVENSKEGA NARODA

Govori Julija Beltrama, Silvina Poletta in dr. Mirka Primožiča - Solidarnostna pisma KPI, PSI in SSK

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predsednik TO SKGZ dr. Mirko
Primožič je uvodoma govoril o ple-
biscitarni udeležbi primorskih Slo-
vencev v osvobodilnem in oboje-
nem boju proti okupatorju in za-
tiralcem, na katerega jih je pozva-
la OF. Kot rezultat skupnega boja
slovenskih in italijanskih partiza-
nov v naših krajih in odprniskega
gibanja je nastala »demokratska
Italija«. Slovenci, ki smo ostali v
mejah Italije, smo si našli do-
končno zmago pravice — je rekel
Primožič — Ko danes, 36 let po
osvoboditvi in 34 let po pripadno-
sti Italiji preverjamo naš položaj,
moramo ugotoviti, da je ustavno
došlo do naši enakopravnosti osta-
lo mrtva točka, da našim bra-
om v Benečiji osparavajo ne samo
manjšinske pravice, ampak zanika-
jo celo njihovo pripadnost sloven-
skemu narodu. Po več kot petih
letih od odpisa osimskega sporazu-
ma se ni uresničila mednarodna
obveza o manjšinski zaščiti. Sli-
smo celo nazaj, je dejal Primožič
in to dokumentiral s prepovedjo
rabe slovenskega jezika v rajon-
skih konzulatih, izmikanjem javnih
uravov po aktivnejši vlogi pri osred-
nji vladi, da nam zagotovi zaščiti
zakon, obujanjem protislovenskih
in protijugoslovanskih gesel in sil.

Primožič je v nadaljevanju svo-
jega govora povedal, da pridobit-
ve narodnosvobodilne borbe in od-
porniškega gibanja pri nas niso še
postale trajne vrednote. Iz katerih
morajo izhajati pravice tako za so-
sameznika kot za skupnost in do-
dal, da se stopnja demokracije v
neki državi ocenjuje tudi po pra-
vicah, ki jih uživa narodnostna
skupnost.

Primožič je opisal enotna priz-
devanja manjšine, da se nasproti
vlade predstaviti kot sogovornik, ki
terja zakonsko zaščito. Navedel je
doslej predložene zakonske osnutke
za globalno zaščito, ki imajo za
cilj Slovencev na narodnostno ne-
sanih področjih zagotoviti nemeto-
no narodno in gospodarsko de-
javnost.

»To pomeni predvsem priznanje
osnovne človeške pravice, da
Slovenci uporabljamo svoj jezik v
vseh svojih odnosih, da imamo svo-
je šole, svojo kulturno, prosvetno
in športno dejavnost. Gre za uza-

bil letošnji sejem ESPOMEGO, ki
se bo zaključil drevi, nadvse uspeš-
no. Prireditelj si je doslej ogleda-
lo lepo število obiskovalcev z Go-
riškega, pa tudi iz krajev preko
meje. Največji obisk, tako pravijo
v tajništvo, so zabeležili v nedeljo,
26. aprila, ko si je prireditelj ob-
ljudniški mostu ogledalo nad de-
set tisoč oseb. Že v petek zvečer
pa je skupno število obiskovalcev
presežilo lanske celoten obisk. Ra-
čunajoč, da si bo prireditelj danes
ogledalo še nekaj tisoč obiskoval-
cev, bo končni obračun 11. sejma

ESPOMEGO prav gotovo zelo u-
goden.

Po večeršnjem uradnem dnevu
Madžarske bo danes s pričetkom
ob 11. uri v konferenčni dvorani
strokovni posvet o temi »Kmetij-
stvo in pravila uporaba površin«,

zvečer ob 18.30 pa bo koncert kla-
sične glasbe, ki ga bo izvajal or-
kester Rodolfo Lipizer. S tem se
bo ta vsakoletna mednarodna prire-
ditev vsaj nekoliko tudi sklenila.

Ob življenjskem jubileju
IGNACIJA OTE

iskreno čestitajo člani

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

Sovodenskega noneta

PROSLAVA 40-LETNICE OF V ŠTEVERJANU

OF JE ZAPISALA NAJSVETLEJŠE STRANI
V ZGODOVINO SLOVENSKEGA NARODA

Govori Julija Beltrama, Silvina Poletta in dr. Mirka Primožiča - Solidarnostna pisma KPI, PSI in SSK

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predsednik TO SKGZ dr. Mirko
Primožič je uvodoma govoril o ple-
biscitarni udeležbi primorskih Slo-
vencev v osvobodilnem in oboje-
nem boju proti okupatorju in za-
tiralcem, na katerega jih je pozva-
la OF. Kot rezultat skupnega boja
slovenskih in italijanskih partiza-
nov v naših krajih in odprniskega
gibanja je nastala »demokratska
Italija«. Slovenci, ki smo ostali v
mejah Italije, smo si našli do-
končno zmago pravice — je rekel
Primožič — Ko danes, 36 let po
osvoboditvi in 34 let po pripadno-
sti Italiji preverjamo naš položaj,
moramo ugotoviti, da je ustavno
došlo do naši enakopravnosti osta-
lo mrtva točka, da našim bra-
om v Benečiji ospar

NAMIZNI TENIS

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

DVA NASLOVA
ZA ŠK KRAS

Največje presenečenje sta pripravila Štoka in Ukmarjeva, lanki naslov pa so ohranile Doljakova, Sedmakova in Furlanova

Čeprav je bilo italijansko mladinsko namiznotenis prvenstvo zaključeno šele danes, se podelitvi zadnjih treh kompletov kolajen, pa je že dosedanjih obračun slovenskih predstavnikov bolj kot so pričakovali največji optimisti. Kras iz zmagovitega republiškega občine je namreč osvojil že dva državna naslova in eno bronasto kolajno.

Za največji podvig, ki je bil povsem nepričakovan, je poskrbela mešana dvojica Boris Štoka - Tanja Ukmar v kategoriji deklet, 12. letni deček iz Gabrova in 11-letna deklica iz Devinčevca, sta namreč z zrela in daleč najuinkovitejšo igro gladko nadgrala vso ostalo konkurenco in povsem zasluženo osvojila državni naslov. To je nedvomno izredni uspeh za mlada tekmovalca, dober del zaslug pa gre tudi trenerkam Milčević, Škrkovi, Vesnaverjevi in Žigonovi, ki so v zadnjih treh letih dali igralcem odlično tehnično osnovno.

Štoka in Ukmarjeva sta najprej zmagala v svoji skupini, v četrtfinalu pa sta natekla na najlepši oviro. Dvojica iz Verone, je namreč dobila prvi set na 14, Krasveca sta osvojila drugo na 2:12, v odločilnem nizu pa sta naša predstavnika tesno odločili na 2:18. Zadnji srečanja sta na novoincev državna prva osvojila s čistim 2:0. V polfinalu sta pustila par Sabalino - Cosolo na 17 in na 13, v finalu pa sta Balestieri in Mazzoli zbrala le 12, oziroma 18 točk. Zelo dobro je igrala tudi mešana dvojica Mitja Grilanc - Ksenija Zadrnik, ki se je prebila na odlično peto mesto. Od ostalih dvojevcov so Zidarič - Guštin in Obad - Guštin osvojili drugo mesto v skupini, Doljak - Obad pa tretje.

V igri posameznikov je med dekletki Boris Štoka potrdil svojo vrednost: gladko je zmagal v skupini, nato je odpravil Giovanninija z 2:0 in Vaccu z 2:1, v polfinalu pa je moral po dveh dobljenih setih priznati premico Di Napoli (21:17, 21:18). Osvojitve končnega tretjega mesta pa predstavlja res lepo uveljavitev. Zelo dobro se je odrezal tudi Darlo Italiano (Bor), ki je v skupini osvojil drugo mesto, za Nannonijem, ki je bil nato končni zmagovalec, enako uvrstitev pa je dosegel tudi Mitja Grilanc.

Med deklicami je Tanja Ukmar odlično začela in zmagala v svoji skupini, v osmini finala pa je tesno odločila Tržačanki Carnicini in pristala na 9. mestu, ostale pa so izpadle že v prvih kolih.

V kategoriji naraščajnikov se je najboljši izkazal zastopnik Mladine Alan Tence, ki je zmagal v svoji skupini in nato premagal še Chiusarizza z 2:1, v osmini finala pa je bil Bertacchini zanj nepremostljiva ovira. Deveto mesto Tencela je odlični dosežek v tako ostri konkurenci.

V naraščajniških dvojicah sta se izkazala Igo Colja in Ivan Boštic, ki sta zmagala v skupini in porazila nosilca skupine št. 12. V osmini finala pa sta natekla na najmočnejši par Furlanotto - Retore in sta tako pristala na 9. mestu.

Ekipno mladinsko tekmovalstvo je Krasovim dekletom hvalilo naslov državnih prvakov. Senja Doljak, Damjana Sedmak in Aienka Furlan so tako obranile lankoletni državni naslov z veliko lahkoto in suverenostjo. Še največ so tevale v prvem srečanju proti ekipi Angleria iz Vareseja. Zaradi velike zmagovite vloge so se Krasveke namreč predstavile na izčrpani v zadnjem trenutku in so bile dokaj živčne in neogrejte. Doljakova se tako nepričakovano klona telmetri Buscardo z 1:2 (14 - 19, 11). Sedmakova je Prelinjevo ugnala z 2:4 (14, 16), v igri dvojice sta Krasveke dobili prvi set z 2:15, v drugem setu vodili že z 20:15 in nato klonili z 22:21. V odločilnem nizu pa sta le zmagali z 2:15. V zadnjem srečanju posameznice je Doljakova slavila z gladiem 2:0 in tako zagotovila ekipi zmago s 3:1. Drugi nasprotnik Senigallija je bil Krasu povsem nedorasel in zmagal s 3:0 brez izgubljenega seta je bila

neizbežna. V finalnem obračunu je slovenskim dekletom stala nasproti sardinjska ekipa Santa Maria degli Angeli, ki je prav tako klonila s čistim 3:0. Ponovno zmagoslavje torej za Krasove barve.

Včeraj popoldne se je pričelo tudi mladinsko tekmovalstvo posameznikov in dvojic. Doljakova in Sedmakova sta uspešno premostili prvi dve kol in se bosta danes potegovali za kolajne. Še največ možnosti imata v igri dvojic, kjer jima je vsaj na papirju enakovreden le par Mauriello - Maccalli.

B. S.

AVTOMOBILIZEM

Na mednarodni avtomobilski dirki za VN San Marina v Imoli bosta danes v prvi vrsti startala Villeneuve in Reutemann, v drugi Arnoux in Prost, v tretji Piquet in Pironi, v četrti Watson in Jones, v peti Patrese in LaFitte itd.

V drugem dnevu uradnih poskusnih voženj je dosegel najboljši čas Villeneuve na ferrariju, ki je preprosto prevzelo s povprečno hitrostjo skoraj 192 km na uro.

ODBOJKA

V PRIJATELJSKEM SREČANJU

Novomeščani podlegli Boru

Bor JIK Banka - Pionir (Novo mesto) 3:1 (6, 11, -9, 10) BOR JIK BANKA: Veljak, Zadrnik, Kodrič, Fucak, Kralj, Neubauer, Pečenko in Sancič. PIONIR NOVO MESTO: Vernig, Kosmina, Grabaršnik, Babnik, Brulc, Golc in Kašič.

SODNIK: Secchi, stranski: Schirò, zapisnikar: Gruđen. Šesterki nista nastopili v najmočnejših postavah, vendar je bilo srečanje izredno zanimivo, predvsem v zadnjih treh nizih. Gošje so izredno uigrano in homogeno ekipa, z dobrim blokom, napadom ter dobro igro v obrambi. Vsi napadi pa gredo preko izrednega prajca, Brulca, ki je glede na višino tudi dober v napadu in v bloku.

G. F.

ZENSKA C-2 LIGA

Sloga - Fontanafredda 3:0

ZENSKA D LIGA

Sloga - Lucinico 2:3

Bor - Olimpic 3:2

1. MOŠKA DIVIZIJA

Kras - Rozzo 2:3

Bor - Nuova Pallavolo 0:3

TENIS

Na mednarodnem teniškem turnirju «Matteoli» v Rimu je Jugoslavijan Ostroja v četrtfinalu premagal Francoza Leontea s 6:4, 6:4.

NOGOMET

V PRVENSTVU 2. AMATERSKE LIGE

Upanje Brega visi na tenki nitki

V vsakem primeru pa je osnova za njegov obstanek to, da danes premaga Zarjo

V okviru nogometnega prvenstva 2. AL bodo danes na Tržaškem igrali pare zadnjega kola. Odločitev glede napredovanja, kot tudi izpada bodi padla prav in zavrtljaj, saj imata še dve ekipi možnost zmagati (Costalunga, Vesna) iz lige pa bodo od štirih ekip (Giarizole, Baxter, Breg in Op. Supercaffè) morale prihodnjo sezono tri igrati v 3. AL.

Poglejmo torej kaj govorijo pravila, ki se letos razlikujejo od onih iz prejšnjih let. Glede napredovanja sicer ni novosti. V primeru, da dve ali več ekip konča na prvem mestu lestvice je potrebna dodatna tekma. Torej Vesna lahko na to računa le, če zmagata proti Baxterju in, seveda, Costalunga zgubi proti CGS.

Več novosti pa je glede izpada iz lige: a) v primeru, da ima več ekip enako število točk, se sestavi posebna lestvica na podlagi izidov direktnih dvobojev:

b) v primeru izenačenosti velja razlika v golih, vedno direktnih dvobojev;

c) če tudi v tem primeru ni rešitve pa pride v poštev razlika v golih celotnega prvenstva.

Na podlagi teh pravil sta Campi Elisi in Domio že rešena, saj bi v primeru njihovega poraza in zmag Giarizola iz lige izpadla Giarizole, ki so na slabšem glede direktnih dvobojev, kot tudi razlike v golih.

Poleg Giarizola so v nevarnosti še Baxter, Breg in Op. Supercaffè. Poglejmo torej kakšne možnosti imajo Brežani za obstanek v ligi.

Breg se lahko reši le, če premaga Zarjo, vendar ni rešeno, da ta zmagaja Brega zagotovilo za obstanek, saj glede direktnih dvobojev vlada med Op. Supercaffè, Baxterjem in Bregom izenačenost, Giarizole pa so na najboljšem, ker so premagale in remizirale proti Bregu.

Ostaja tudi možnost, da vse štiri ekipe končajo z enakim številom točk (22). Tako smo sestavili tudi posebno lestvico direktnih dvobojev. V prvi vrsti so točke direktnih dvobojev, nato razlika v golih, nato razlika celotnega prvenstva.

Op. Supercaffè 8 +5 -15
Baxter 6 +5 -13
Breg 5 0 -14
Giarizole 5 -3 -22

Tudi v tem primeru so «plavsi» obojeni na izpad. Skratka, rešitev lahko pride če poleg zmage Brega doživijo poraz Giarizole, Op. Supercaffè (lahko tudi remizira) in Baxter, ki bi izpadla prav zaradi slabše razlike v golih. Baxter torej mora izgubiti, sicer je izpad Brežanov neizbežen.

B. R.

3. AMATERSKA LIGA

Audax - Juventina

To bo tekma dveh «sosedov» na lestvici, ki bo torej imela svojo glavno draž v boju za prestiž med tema ekipama. Audax je v prejšnjem stor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A - Barcolana; 11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor B - Kontovalec.

11:30 v Dolini: Breg - La Talpa; 11:30 v Dolini: Breg - La Talpa;

11:30 v Trstu, stadion «I. maja»; Bor A -

Uredništvo, uprava, oglašni oddelki,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 57 23
Naročnina
Mesečna 7.000 lir — celoletna 84.000
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00,
leto 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, leto 1000,00.

Poslani tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6

3. maja 1981

Za SFRJ Zira račun 50101 603 45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana
Gradisce 10/11 nad., telefon 22207
Oglas Ob delavnih: Irgovski 1 modul (šir 1 st., viš 43 mm)
27.000 lir. Finančni 900, legalni 800, osnirnice 300, sozila
400 lir za mm visine v smrti 1 stolpa. Mali oglaš 200 lir beserila.
Ob praznikih: povisek 20%. IVA 15%. Oglasi iz države Furianje-Julijске
krajine se naračajo pri oglašnem oddelku ali upravi iz vseh drugih dežel
v Italiji pri SFI.

Odgovorni urednik Gorazd Vesel

Edizija ZIT list in tiska ZIT list član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Po 42. kongresu PSI

(Nadaljevanje s 1. strani)

takšne, ki predvidevajo trdnj-
ši notranji ustroj stranke, notra-
nji referendum, sodelovanje pri
vodenju stranke, zunanjih organi-
zacij in ljudi, kot so klubi in stro-
kovniki, preveča čisto nov duh.
Reformizem pomeni stalno pre-
mikanje in preverjanje ter gibanje
in v tej težnji niso reformisti
samo tisti, ki so si v socialistični
stranki naredili ta naziv, marveč
tudi levica z izjemo skupnice
Achillia in De Martina. V svo-
jem govoru na kongresu je bil
Signorile prav tako reformističen
kot Craxi, le strategija je zanj
drugačna.

Socialisti pa očitno želijo, da bi
se tudi komunistična partija o-
predeležila v celoti za zahodni tip
parlamentarne demokracije in pre-
trgala veze z vzhodnoevropskimi
partijami in sistemi. «Berlinguer
je se imel svoje razloge, da je
prišel na naš kongres v Palermo,
ni pa hotel iti na kongres sov-
jetske partije v Moskvo», je de-
jal Craxi in s tem pokazal, da
gleda s prijateljskim, čeprav se-
veda z zelo zainteresiranim, oče-
som na notranji razvoj in ita-
lijski komunistični partiji. Na
dani je da hočejo socialisti imeti
v komunistih oporo o svoji za-
hvezi po predsedstvu vlade. No-
čejo pa jim kar tako popustiti v
številnih njihovih upravičenih in
razumljivih zahtevah čeprav so
pogledi znotraj socialistične stranke
na to precej razmišljani.

Najbrž nobenega dosedanjega
kongresa socialistične stranke ni
javnost spremljala s tolikšnim za-
nimanjem. Nič čudnega, saj je
v zadnjem času postala ta stranka
središče zanimanja. Sociali-
sti na kongresu sicer niso po-
vedali veliko novega; potrdili so
to kar so govorili že nekaj let,
predvsem pa so to svoje ideje u-
trdili znotraj stranke. Craxi in
njegovi pristajalci imajo sedaj tudi
zakonito potrdilo za svojo poli-
tiko. Kronika je sicer zabeležila
dolgo nočno razpravo o spremem-
bi statuta stranke in neposredni
izvolitvi tajnika, to pa gre sicer
hitro v pozabo. Socialisti so se
najbrž zavedali, da morajo jav-
nosti, volivcem, nuditi čisto novo
podobo svoje stranke. Nič več ta-
ke stranke, kjer se venomer in
ponovno postavljajo na oder ista
vprašanja, marveč take stranke,
ki nastopa kar se da enotno, od-
ločno, brez omahovanj, ki zares
želi priti na čelo države, da bi iz-
vedla tudi v praksi to, kar je
napisano v njenih programih: re-
forme.

S tem v zvezi je bila tudi
toliko govora o velikih reformah,
tako reformi, ob kateri bi se mar-
sikal v državi in njeni upravi
spremenilo. Med tem tudi ustava
vsaj v tistih delih, ki so zastar-
eli, istočasno bi bilo treba iz-
vesti vse to, kar je v ustavi na-
pisano (Upajmo tudi zaščito vseh
narodnostnih manjšin!). Prav ta-
ko naj bi se po mnenju socialis-
tov utrđila vlada, ta naj bi
trajala vsaj mandatno dobo. Spre-
menil naj bi se volilni sistem, s
čimer bi bile majhne stranke in
volilne formacije potisnjene v
stran, ker bi bile primorane zdru-
žiti se v volilne koalicije. Sociali-
sti upajo in so prepričani, da bi
prav oni postali priljubljena sila za
vrsto sedanjih levicarskih in la-
ičnih strank in skupin in bi po-
tem lahko, s približno dvojevitno
odstotki glasov, igrali prvo vlogo
v italijanski politiki. Tudi notra-
nji spredninski ustroj stranke
gre v to smer. Čeprav si najbrž

tudi Italija želi nekaj več stabil-
nosti v vladanju, ki ji socialisti
pravijo «governabilità», se je si-
cer treba vprašati ali so Italijani,
ki so tudi v javnosti, za razliko
od drugih prebivalcev Evrope,
skrajni individualisti, pripravljeni
opustiti dosedanje individualistično
vodenje politike in javne uprave
ter sprejeti trdnjšo in tudi res-
nejšo ter bolj stabilno obliko vla-
danja, ki jim jo ponujajo Craxi
in njegovi.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

OSMICO je odprl Milko Purić, Re-
pen 15 (Jekopinov).
V SESLANJU prodam stanovanje
veliko 70 kv. m z vrhom v dvo-
nadstropni stanovanjski hiši. Tele-
fonirati od 20. do 21. ure na št.
415-667.

PRODAJAM kokišne nesnice pet me-
secev stare. Jožef Peric — Pe-
če št. 50, telefon 882-057.

OSMICO je odprl Pepe Davov iz
Dobrodo — Rimska ulica. Toči
belo in črno vino lastne proiz-
vodnje.

STUDENTA iščeta opremljeno so-
bo. Ponudbe poslati na upravo
Primorskega dnevnika, Ul. Mon-
techi 6, pod šifro «Solidna».

V MEDJI vasi št. 21 pri Karlu Per-
nariću toči belo in črno vino.
Prijatelji domače kapljice vlijudo
vabljani.

PRODAJAM po ugodni ceni avtomobil
autobianchi 112. Telefonirati na
števil 911-119 v večernih urah.

OSMICO je odprl Karlo Pegan —
Zgonik 58. Toči belo in črno vino.

NA CESTI Vižovlje — Mavhinje pro-
dam nezažidljivo zemljišče veliko
600 kv. m. Telefon 209-276.

OSMICO je odprl Angel Kraljič —
Prebened 73. Toči belo in črno
vino.

PRODAJAM po zelo ugodni ceni večjo
količino rezervnih delov za re-
nault 4 telefon 53 495.

GOSTILNA «Pri Aleksandru» v Pre-
benedu nudi vsak dan od 16. ure
dališne pristne čevapčice. Telefon
231-741. Ob torkih zaprt.

RABITE NOŽE raznih vrst in mer-
ter druge gospodinske potrebš-
tine? Obrnite se na naslov: Seve-
rin Komar — Ul. S. Gabriele 65 —
Gorica, telefon (0481) 82 590.

OSMICO je odprl Andrej Lauren-
čič — Lonjer 263. Toči belo in
črno vino.

PRODAJAM fiat 128 CL letnik 1976 —
60.000 km. v dobrem stanju. Tele-
fon 227 284.

PRODAJAM kmetijo z dvonadstropno
50 let staro hišo, v dobrem sta-
nju, v Vinicah nad Izolo pri Ko-
pru po zelo ugodni ceni. Za in-
formacije Trst, tel. 231708.

TVRDKA Butković — sončni kolek-
torji — vsaj na našem sejem Es-
pogo, kjer si boste lahko ogleda-
li delujoči sončni komplet A-
riston.

ROLICH

NABREZINA

Kamnelomi 35/e — Tel. 20 03 71

ROB

KERAMIČNE PLOŠČICE

SANITARIJE

Zaradi pomanjkanja pro-
stora bomo darove in pri-
spevke objavili v eni pri-
hodnjih števil.

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika
Viki
foto-kino
kontaktne leče

Ulica Buonarroti 6
(prečna Ul. Rossetti)

TRST Telefon 77-29-96

P PAM M

STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI

za industrijo, kmetijstvo in to dom

TRST (Industrijska cona)

DOMJO, 132 — Tel. 624-975

TRŽAŠKA POKRAJINA OBVESTILO O NATEČAJU

Prot. št. 26/220-81

Predmet: Poveritev izdelave na-
tečajev izdelave zgoraj navedenega za
jemanje in razpelo vode za na-
makanje kmetijskih področij na o-
zemlju tržaške pokrajine.

PREDESDNIK
v smislu zakona št. 14 z dne 2. fe-
bruarja 1973

OBVEŠČA
da je razpisal natečaj za poveri-
tev izdelave zgoraj navedenega na-
tečaja v obliki paketa — natečaja
na osnovi najvišje cene 30.000.000
lir.

Interesenti naj pošljejo prošnje
na kolikovanem papirju na upravo
tržaške pokrajine (Ul. Geppa 21,
Trst) do 12. ure 20. maja 1981.

Predsednik
(dr. Gianfranco Carbone)

TRŽAŠKA POKRAJINA

Tržaška pokrajina bo izvedla jav-
ni izbor za sestavo seznamov oseb-
je, ki bi ga utegnili izredno zapo-
siliti v letnem letu; obdobje za
posilitev največ 90 dni za sledeče
kvalifikacije:

— asistent vzgojitelja/ca (5. stop-
nja) — dokončana srednja šola 2.
stopnje;

— dodaten strojeopisec/ca (4. stop-
nja) — dokončana srednja šola 1.
stopnje;

— strežnik/ca (3. stopnje) — dokon-
čana obvezna šola.

Prošnje na kolikovanem papirju
za udeležbo na pismenih izpitih bo
moralo prispeti na Tržaško po-
krajino, Ul. Geppa 21, do 2. junija
1981, izključno po pošti, priporo-
čeno s povračilom. Zahtevana sta
roš: 18 - 35 let (dne 6. 3. 1981).

Za vsako nadaljnjo informacijo o
zahtevanih pogojih, izpitih itd., si
interesenti lahko ogledajo razpis iz-
bora, ki je izbešen na oglašni de-
ski pokrajine ali pa se lahko obrne-
jo na Personalni urad, Ul. Gep-
pa 21, od 10. do 13. ure (telefon
61-812).

Trst, 3. maja 1981

Nedelja, 3. maja 1981

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

10.00 Družina Partridge — TV film
10.30 Jutršnji koncert
11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Zelena črta
13.00 DNEVNIK OB 13. URI
13.30 DNEVNIK 1 — Vesti
14.00 V teku nedelje...
14.20 Sportne vesti
14.50 Discoring
15.00 Sportne vesti
15.45 Vsi burno skupaj, 1. epizoda:
Lollyjevo pismo
18.00 90. minuta
19.00 Italijansko nogometno prven-
stvo
Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 Fregoli, 3. nadaljevanje
21.50 Sportna nedelja
22.50 Napoved programa za na-
slednji teden
Ob koncu DNEVNIK in Vre-
menska slika

Drugi kanal

10.00 Risani filmi
10.30 Motorji 80
10.55 Solist in orkester
11.45 Napoved programa za na-
slednji teden
12.00 DNEVNIK 2 — Atlas
12.30 Zdravo Debbie! — TV film
13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.30 McMillian in sopraga: Poli-
caj leta — TV film
14.45 DNEVNIK 2 — Neposredni
športni prenosi
V evroziviji: Avtomobilizem
VN S. Marina

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

18.00 Glasba za vsakogar
18.45 DNEVNIK 2 — Gol Flash
18.55 Planet opic — TV film
Vremenske napovedi
19.50 DNEVNIK 2 — Poročila
20.00 DNEVNIK 2 — Sportna ne-
delja

20.40 Zgodba nekega Italijana, od-
daja z Albertom Sorijem
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 Približna o judovskem živ-
ljenju

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

10.20 Poročila
10.25 Živ, živ otroška matineja
11.15 A. Karanović - R. Grlić:
Na vrat na nos, TV nadalj.
12.05 TV kašpot
12.25 Mozaik
12.30 Za Tita in partijo, glasbena
oddaja
13.00 Kmetijska oddaja
14.00 Jugoslavija, dober dan
15.20 Poročila
15.25 Edino življenje človeka Jo-
vana Tolomira - kurirja Jo-
vice, dok. oddaja
16.00 Prelom: SP v speedwayu
16.30 Madrid: EP v gimnastiki
17.20 Prelom: SP v speedwayu
Majska plamenica — doku-
mentarna reportaža TV Ljub-
ljana

18.35